

Leden 2008

Národní cíle České republiky k Protokolu o vodě a zdraví

Zpracoval pracovní tým Rady pro zdraví a životní prostředí ke stanovení národních cílů k Protokolu o vodě a zdraví ve složení:

MUDr. Lucia Bauerová, Ministerstvo zdravotnictví, odbor ochrany veřejného zdraví; RNDr. Jan Gruntorád, CSc., Ministerstvo životního prostředí, odbor ekologických škod; Ing. Vladimír Chaloupka, Ministerstvo zemědělství, odbor vodovodů a kanalizací; MUDr. František Kožíšek, CSc., Státní zdravotní ústav; Ing. Jana Krejčířová, Ministerstvo zemědělství, odbor vodovodů a kanalizací; Ing. Dana Lídlová, Ministerstvo zemědělství, odbor vodohospodářské politiky; Ing. Doubravka Nedvědová, Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany vod; Ing. Jan Sokol, Ministerstvo zemědělství, odbor vodohospodářské politiky.

Spolupráce: Mgr. Jan Runštuk, Státní zdravotní ústav; Vladimír Burda, nevládní organizace Ochrana vod.

Vedoucí týmu: MUDr. František Kožíšek, CSc.

Obsah:

Část I: Požadovaná témata pro stanovení národních cílů a současný stav jejich řešení v České republice	str. 2
Část II: Existující nástroje ke zlepšení současného stavu	str. 23
Část III: Návrh cílů	str. 26

Část I: Požadovaná témata pro stanovení národních cílů a současný stav jejich řešení v České republice (požadavky Protokolu o vodě a zdraví jsou uvedeny kurzivou)

Článek 6

CÍLE A DATA JEJICH PLNĚNÍ

1. Strany pro splnění cíle Protokolu o vodě a zdraví (dále jen „Protokol“) zajistí následující:

- (a) přístup k pitné vodě pro všechny;
- (b) řešení způsobu nakládání s odpadními a splaškovými vodami pro všechny, a to v rámci integrovaných systémů vodního hospodářství zaměřeného na trvale udržitelné využívání vodních zdrojů, kvalitu okolní vody, která nebude ohrožovat lidské zdraví, a na ochranu vodních ekosystémů.

2. Pro tyto účely strany musejí stanovit a zveřejnit národní a/nebo místní cíle pro standard a úroveň plnění, již je nutné dosáhnout nebo jež musí být udržena, aby byla zachována vysoká úroveň ochrany před chorobami souvisejícími s vodou. Tyto cíle budou periodicky revidovány. Strany musejí při veškeré činnosti, v rámci průhledného a spravedlivého systému, učinit vhodná praktická a/nebo jiná opatření umožňující spoluúčast veřejnosti a zajistit, aby byly brány patřičné ohledy na výsledky veřejné účasti. Tyto cíle budou, s výjimkou případů, kde nejsou pro prevenci, kontrolu a omezení výskytu s vodou souvisejících chorob z hlediska národních nebo místních okolností na místě, kromě jiného zahrnovat:

- (a) kvalitu dodávané pitné vody, přičemž je třeba brát v úvahu směrnice WHO pro kvalitu pitné vody;

Požadavky na jakost pitné vody jsou stanoveny v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon 258/2000 Sb.) a ve vyhlášce č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a rozsah a četnost kontroly pitné vody, ve znění vyhlášek č. 187/2005 Sb. a č. 293/2006 Sb. (dále jen vyhláška č. 252/2004 Sb.). Požadavky plně odpovídají směrnicím WHO (Guidelines for drinking water quality; WHO, Geneva 2004) a evropské směrnici Rady č. 98/83/ES o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu, resp. jsou v některých ukazatelích ještě přísnější. Jedná se o ukazatele, kde přísnější národní hodnota byla stanovena již dříve, před účinností evropské směrnice, která požaduje, aby její implementací nedošlo k zhoršení stávajícího stavu.

Monitorování jakosti pitné vody ve vodovodech pro veřejnou potřebu je realizováno v rámci subsystému II programu „Zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné vody“, který je součástí „Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“. Pravidelné vyhodnocení je od roku 1993 zajišťováno Ministerstvem zdravotnictví (dále jen MZ) na základě usnesení vlády ČR č. 369/1991.

Podle zákona č. 258/2000 Sb. musí všichni provozovatelé vodovodů pro veřejnou potřebu a další osoby dodávající pitnou vodu pro veřejnou potřebu pořídit protokol v četnosti a rozsahu stanoveném vyhláškou č. 252/2004 Sb. o kontrole jakosti dodávané pitné vody v elektronické podobě a tento protokol neprodleně předat v elektronické podobě příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Tato data jsou základem národní databáze jakosti dodávané pitné vody (informační systém PiVo).

V roce 2006 bylo v ČR zásobováno pitnou vodou z vodovodů 9,348 milionů obyvatel. Jakost vody v těchto vodovodech je stabilně vyhovující. Zpráva o jakosti pitné vody je každoročně publikována Státním zdravotním ústavem; aktuální zpráva je za rok 2006¹.

Na základě zákona č. 258/2000 Sb. může být příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví určen mírnější hygienický limit v případě nesplnění ukazatele s nejvyšší mezní hodnotou nebo časově omezené užití vody s překročením v ukazateli s mezní hodnotou. Toto se nevztahuje na ukazatele mikrobiologické. V roce 2006 platilo 254 takovýchto „výjimek“. Všechny výjimky jsou evidovány v informačním systému PiVo. Nejčastěji se jedná o výjimky z ukazatele dusičnany (126 případů), železo (47 případů), pH (43 případů), mangan (30 případů), hliník (18 případů), pesticidy (18 případů) a sírany (15 případů), 24 z těchto výjimek bylo uděleno pro vodovody zásobující více než 5000 obyvatel.

Nepříznivá je situace u domovních studní, kde na základě výsledků rozborů z cca 5000 studní z let 1991 až 1998 z 11 okresů ČR můžeme usuzovat, že zhoršenou kvalitu vody může mít 50 % až 70 % studní. U veřejných a komerčně využívaných studní se pohybuje počet nevyhovujících nálezů jakosti vody okolo 5 %.

Jakost pitné vody u lokálních zdrojů pomohly částečně zvýšit směrnice MŽP č. 9/2003 pro financování dlouhodobých havárií na povrchových a podzemních vodách a č. 10/2003 pro financování likvidace okamžitých havárií na vodách, která vyplývala z novelizace § 42 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 254/2001 Sb.). Prostředky byly čerpány ze speciálního účtu Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP). Tyto směrnice platily pouze v roce 2003, v roce 2004 novela zákona č. 254/2001 Sb. přesunula tuto pravomoc na krajské úřady. K září 2004 bylo zajištěno 10 okamžitých havárií a 15 dlouhodobých havárií na podzemních vodách.

(b) omezení rozsahu epidemií a případů chorob souvisejících s vodou;

Po stránce epidemiologické je tento požadavek řešen zákonem č. 258/2000 Sb., především v hlavě III „Předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění“ § 62 až 75 a dále § 84 a 85, kde jsou vymezeny oblasti státního zdravotního dozoru vykonávaného orgány ochrany veřejného zdraví včetně způsobu výkonu některých opatření.

V preventivní rovině je tento požadavek řešen principem ochrany vod (zákon č. 254/2001 Sb.) nebo konkrétními požadavky na jakost a kontrolu pitných vod a vod určených k rekreaci – viz § 3 až § 6, § 18, § 21 zákona č. 258/2000 Sb., a jeho prováděcí vyhlášky č. 252/2004 Sb. a vyhláška č. 135/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště a sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch (dále jen vyhláška č. 135/2004 Sb.); jakost a kontrola povrchových vod určených ke koupání, které nemají provozovatele, je ošetřena zákonem č. 254/2001 Sb. a prováděcí vyhláškou č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené principy naplnila i tzv. euronovela vodního zákona, přijatá zákonem č. 20/2004 Sb., která nabyla účinnosti dne 23. ledna 2004. Tato novela dovršila plnou transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, (dále jen „Rámcová směrnice pro vodní politiku EU“). Nejvýznamnějším prováděcím předpisem navazujícím na euronovelu vodního zákona byla vyhláška č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod. V oblasti přímé vazby na požadavek omezení rozsahu epidemií a případů chorob souvisejících s vodou bylo upraveno povolování vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných závadných látek do kanalizace a

¹ Systém monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí. Subsystem 2 – zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné vody. Zpráva o kvalitě pitné vody za rok 2006. Vydal SZÚ Praha, 2007.

stanovení povinnosti vodoprávnímu úřadu přihlížet při vydávání povolení k vypouštění odpadních vod k použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod za účelem zajištění souladu s dikcí zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci).

(c) plochu teritoria nebo velikost či část populace, již by měly sloužit rozvodné systémy pro zásobování pitnou vodou, nebo kde by mělo být zkvalitněno zásobování pitnou vodou zajišťované jiným způsobem;

V České republice pokrývají rozvodné systémy celé území státu. V roce 2006 bylo zásobeno z vodovodů 9,48 mil. obyvatel ČR, podíl zásobených obyvatel z celkového počtu obyvatel činil 92,4 %, což je o 0,8 % více než v roce 2005. Oproti roku 1989 se podíl zásobených obyvatel zvýšil o 11,1 %.

Ukazatel ztráty pitné vody na 1 km řadů i na 1 zásobeného obyvatele má také klesající trend, což poukazuje na trvalé zlepšování péče o infrastrukturu vodovodních řadů. Ztráty vody na 1 km řadů poklesly oproti roku 2005 o 1,7 % na současných 5 673 litrů na km a den.

Předpoklad vývoje sledovaných ukazatelů

Sledovaný ukazatel	m.j.	2000	2005	2006	2010
Obyvatelé zásobování z vodovodů	%	87,1	91,6	92,4	93,2
Délka vodovodní sítě	km	53 288	69 358	69 435	71 439

(d) plochu teritoria nebo velikost či část populace, již by měly sloužit sběrné systémy kanalizace nebo kde by mělo být zkvalitněno zneškodňování odpadních vod zajišťované jiným způsobem;

V České republice pokrývají sběrné systémy celé území státu. V roce 2006 žilo v domech připojených na kanalizaci 8,215 mil. obyvatel, což je 80,0 % z celkového počtu obyvatel v České republice. To je o 1,4 % více než v roce 2005 a o 8,7 % více než v roce 1989.

V roce 2006 činil podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace v České republice 94,2 %. Předpoklad vývoje sledovaných ukazatelů ve vztahu k uvažovaným finančním zdrojům.

Sledovaný ukazatel	m.j.	2000	2005	2006	2010
Obyvatelé připojení na kanalizaci	%	74,8	79,1	80,0	81,9
Délka kanalizační sítě	Km	21 615	36 233	36 629	38 546
Počet ČOV	Ks	1055	1994	2 017	2 124

Pozn. Vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních je upraveno zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Tento zákon mj. stanovuje, za jakých podmínek lze odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních vypouštět, včetně množství a požadované kvality vypouštěných odpadních vod, tzn. i v malých sídlech pod 2 000 ekvivalentních obyvatel, kde neexistuje kanalizace pro veřejnou potřebu.

(e) míru účinnosti dodávky vody a zneškodňování odpadních vod, již má být takovými rozvodnými a sběrnými systémy či jinými prostředky dosaženo;

Dodávka pitné vody vodovody pro veřejnou potřebu a odvádění a čištění odpadních vod jsou provozovány nepřetržitě (v tomto ohledu je situace v ČR uspokojivá).

(f) aplikaci uznávané správné praxe managementu zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod, včetně ochrany vod používaných jako zdroje pitné vody;

Právní předpisy v oboru vodovodů a kanalizací jsou rámcem pro management zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod. Odbornost managementu je zajištěna prostřednictvím systému povolení k provozování vodovodů a kanalizací dle § 6 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 274/2001 Sb.), který zajišťuje, že za tuto činnost zodpovídají vždy kvalifikované osoby znalé dané problematiky.

Ochrana vodních zdrojů je ošetřena § 30 zákona č. 254/2001 Sb., který řeší ochranná pásma vodních zdrojů. K tomuto paragrafu je stále v platnosti vyhláška č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů (dále jen vyhláška č. 137/1999).

(g) vypouštění:

I) neupravených odpadních vod, a

II) neupravených přívalových vod při záplavách

ze sběrných systémů splaškových a odpadních vod do vod spadajících do působnosti tohoto Protokolu;

I) – Podle § 38 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb. „Kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění. Při stanovování těchto podmínek je vodoprávní úřad povinen přihlížet k nejlepším dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod.“, dále podle odst. 5 téhož paragrafu „Při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových stanoví vodoprávní úřad nejvýše přípustné hodnoty jejich množství a znečištění. Přitom je vázán ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, ukazateli a hodnotami přípustného znečištění povrchových vod, ukazateli a přípustnými hodnotami znečištění odpadních vod a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod, které stanoví vláda nařízením“. Toto nařízení č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, které nahradilo bývalé nařízení vlády ČR č. 82/1999 Sb., nabylo účinnosti 1.3.2003, jeho novela (č. 229/2007 Sb.) dne 1.10.2007. Podle § 38 odst. 4 zákona č. 254/2001 Sb. je vypouštění odpadních vod do vod podzemních obecně zakázáno (s výjimkou jednotlivých rodinných domků a staveb pro individuální rekreaci na základě individuálního posouzení jejich vlivu na jakost podzemních vod).

Cílem tedy může být pouze dosažení stavu, kdy žádné nečištěné odpadní vody nebudou vypouštěny do vod spadajících do působnosti Protokolu. K dosažení tohoto cíle slouží dodržování příslušných citovaných ustanovení zákona č. 254/2001 Sb. a prováděcích předpisů.

II) – Takové vypouštění není zákonem nikterak řešeno (upravovat přívalové vody při záplavách před jejich „vypouštěním“ do vod spadajících do působnosti Protokolu si lze jen těžko představit). Dle našeho názoru jediným možným opatřením je dostatečná ochrana případných zdrojů nebezpečných a nežádoucích látek před povodněmi. Ochrana před povodněmi je věnována Hlava IX zákona č. 254/2001 Sb.

(h) kvalitu vypouštěných splaškových a odpadních vod ze zařízení sloužících k čištění těchto vod do vod spadajících do působnosti tohoto Protokolu;

Povinnost pravidelného sledování jakosti vypouštěných splaškových a odpadních vod ze zařízení určených k čištění nebo zneškodňování těchto vod je založena v § 38 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb. Cílem je dodržování emisních limitů stanovených vodoprávním úřadem v povolení k vypouštění odpadních vod podle nařízení vlády č. 61/2003 Sb. ve znění č. 229/2007 Sb. (viz. bod (g) I). Kontrolu provádí příslušný vodoprávní úřad a ČIŽP.

(i) odstraňování či opětovné využití odpadních kalů ze sběrných kanalizačních systémů nebo z jiných kanalizačních zařízení a kvalitu odpadní vody používané k závlahám, přičemž je třeba brát v úvahu směrnice Světové zdravotnické organizace a Programu OSN pro životní prostředí pro bezpečné používání odpadních vod a výkalů v zemědělství a vodním hospodářství;

K problému využití odpadních kalů se vztahuje zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, konkrétně Díl 4 Kaly z čistíren odpadních vod, § 32 a §33 a další paragrafy obecně platné pro kategorizaci odpadů a nakládání s nimi a vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, ve znění vyhlášky č. 504/2004 Sb. Této problematice se týká také směrnice Rady 86/278/EEC o ochraně životního prostředí, zejména půdy při použití čistírenských kalů v zemědělství, která byla v ČR plně implementována.

(j) kvalitu vod, které jsou využívány jako zdroje pitné vody; vod, které jsou obecně využívány na koupání či k produkci ryb nebo k produkci či lovu korýšů a měkkýšů;

Problematikou jakosti vod, které jsou využívány jako zdroje pitné vody, se zabývají následující směrnice ES - směrnice Rady 75/440/EHS o požadované jakosti povrchových vod určených v členských státech k odběru pitné vody a směrnice Rady 79/869/EHS o metodách stanovení a četnosti vzorkování a rozborů povrchových vod určených v členských státech k odběru pitné vody.

V rámci aproximačního procesu byla ČR povinna tyto směrnice transponovat do národní legislativy a implementovat. Tato povinnost byla splněna transpozicí do zákona č. 254/2001 Sb. a do zákona č. 274/2001 Sb. a vyhlášky č. 428/2001 Sb., ve znění vyhlášky č. 146/2004 Sb.

Ochrana zdrojů pitné vody je v ČR řešena vyhláškou č. 137/1999 Sb. Imisní standardy ukazatelů přípustného znečištění povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá využití jako zdroje pitné vody, stanovuje nařízení vlády č. 61/2003 Sb. ve znění č. 229/2007 Sb. Novela z roku 2007 vyžaduje pro výpočet emisních limitů využití kombinovaný přístup, přičemž dosažení hodnot imisních standardů je limitováno možnostmi nejlepších dostupných technik ve výrobě a nejlepších dostupných technologií zneškodňování a čištění odpadních vod.

K dosažení požadovaných jakostních cílů budou sloužit Plán hlavních povodí ČR, plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry, plány oblastí povodí a k nim zpracované programy opatření v souladu s Rámcovou směrnicí pro vodní politiku EU.

Požadovanou jakost vod využívaných ke koupání (ať už na koupalištích ve volné přírodě s provozovatelem nebo v tzv. koupacích oblastech, které tradičně využívá ke koupání větší počet koupajících se a které byly vyhlášeny vyhláškou č. 159/2003 Sb. novelizovanou vyhláškou č. 168/2006 Sb.) definuje zákon č. 258/2000 Sb., resp. prováděcí vyhláška MZ č. 135/2004 Sb. Režim kontroly a opatření v případě nevyhovujícího stavu jakosti vody v koupacích oblastech vychází ze zákona č. 254/2001 Sb. Dnem 24. března 2006 nabyla účinnosti nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15.2.2006, o řízení

jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS. MZ ve spolupráci s MŽP a Ministerstvem zemědělství (dále jen MZe) zahájilo přípravu transpozice této směrnice do příslušných právních předpisů ČR, která musí nabýt účinnosti nejpozději do 24.3.2008; návrh transpozice byl zahrnut do plánu legislativních prací vlády na rok 2007, do mezirezortního připomínkového řízení by tedy měl být předložen ještě v tomto roce.

Chránit nebo zlepšit jakost povrchových vod, které jsou vhodné pro život ryb, nebo které by se k tomu staly vhodnými v případě snížení nebo odstranění znečištění, je cílem směrnice Rady 78/659/EHS (kodifikované znění – směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 6.9.2006 o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb;2006/44/ES).

Tato směrnice byla transponována do § 35 zákona č. 254/2001 Sb. Její požadavky byly také promítnuty do nového zákona o rybářství (zákon č. 99/2004 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. dubna 2004).

K § 35 zákona č. 254/2001 Sb. bylo dne 29.1.2003 vydáno nařízení vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zajišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod. Toto nařízení nabylo účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení ČR k Evropské unii v platnost, tedy k 1.5.2004, ale s účinností od 1.5.2006 bylo změněno nařízením vlády č. 169/2006 Sb. Součástí tohoto nařízení vlády je i Program snížení znečištění povrchových vod, který obsahuje přehled povrchových vod a ukazatelů, ve kterých nesplňují tyto vody stanovené hodnoty kvality. K zabezpečení plnění uvedeného Programu byl připraven Metodický pokyn MŽP a MZe.

(k) aplikaci uznávané správné praxe při obhospodařování ohraničených vod (umělých koupališť), jež jsou obecně k dispozici pro koupání;

Správná provozní praxe umělých koupališť jako ucelený dokument neexistuje. Vzhledem k požadavkům na jakost vody, její obměnu, zabezpečení, technologickou úpravu a kontrolu (dle vyhlášky č. 135/2004 Sb.) jsou však provozovatelé umělých koupališť k takové praxi vedeni.

(l) identifikaci a čištění zvláště znečištěných míst, která nepříznivě ovlivňují vody spadající do působnosti tohoto Protokolu nebo jež tak mohou učinit a u nichž hrozí propuknutí chorob souvisejících s vodou;

MŽP, odbor ekologických škod (OEŠ), spravuje a průběžně aktualizuje databázi Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM–<http://sez.cenia.cz/mapmaker/sez>), která umožňuje evidovat všechna kontaminovaná místa bez ohledu na to, kdo je způsobil a z jakého fondu jsou sanace zátěží financovány. OEŠ MŽP rovněž v návaznosti na usnesení vlády ČR č. 51/2001 spravuje a aktualizuje Seznam priorit pro odstraňování starých ekologických zátěží, který obsahuje informace o všech lokalitách, které se jeví jako rizikové z hlediska České inspekce životního prostředí, odborů výkonu státní správy MŽP a okresních úřadů.

Odstraňování starých ekologických zátěží je zejména financováno z prostředků Ministerstva financí dle zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů, a dle zák. č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky a dále na základě „Zásad vypořádání ekologických závazků před privatizací“ zakotvených v usnesení vlády č. 51/2001. Podle těchto předpisů je hrazeno odstraňování starých ekologických zátěží pouze u podniků, které mají uzavřené tzv. Ekologické smlouvy s Fondem národního majetku ČR (Ministerstvem financí). OEŠ MŽP je odborným garantem těchto prací.

Dále je k dispozici „Program odstraňování škod po Sovětské armádě“ (kapitola 315 MŽP), z něhož jsou hrazeny průzkumné a sanační práce na bývalých základnách Sovětské armády – zadávání a kontrolu těchto prací zajišťuje OEŠ MŽP.

V roce 2003 mělo MŽP dle zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, hradit sanace dalších lokalit, které byly dosud hrazeny z prostředků okresních úřadů. Zejména se jednalo o lokality, u kterých byly problematické vlastnické vztahy (vlastníky jsou restituenti, státní podniky v konkurzu, privatizované podniky v konkurzu, nebo se může jednat i o pozemky obecní nebo bez majitele) a kontaminace na těchto lokalitách vznikla před rokem 1989, její původce právně neexistuje, nápravná opatření k jejich odstranění nelze uložit povinně osobě a vzhledem k rozsahu a charakteru kontaminace hrozí závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod, a tak nebezpečí z prodlení, pokud by se lokalita nesanovala. Ekologická zátěž na nich měla být odstraněna podle § 42 odstavce 4 zákona č. 254/2001 Sb. Pro financování těchto sanací mělo MŽP v roce 2003 k dispozici účet doplňovaný do výše 50 mil. Kč. Novelou vodního zákona v lednu 2004 přešla tato povinnost na krajské úřady.

K zajištění tohoto procesu má MŽP k dispozici řadu metodických pokynů, zejména Metodický pokyn MŽP pro analýzu rizik kontaminovaného území (MP č. 12/2005) a pro průzkum kontaminovaného území (MP č. 13/205).

(m) efektivitu systémů obhospodařování, rozvoje, ochrany a využití vodních zdrojů, včetně aplikace známých a obvyklých metod kontroly znečištění jakéhokoliv druhu;

Ochrana zdrojů pitné vody je v ČR řešena § 30 zákona č. 254/2001 Sb. a vyhláškou č. 137/1999 Sb. Zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod je řešeno Hlavou III zákona č. 254/2001 Sb.

Sledování efektivity opatření bude rovněž součástí plánů oblastí povodí a vyhodnocení jejich účinnosti včetně návrhu aktualizace plánu, které ve smyslu § 25 odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb. musí být zabezpečeny každých 6 let ode dne jejich schválení.

Transpozice směrnice Rady 91/676/EEC o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů je provedena prostřednictvím § 33 zákona č. 254/2001 Sb. Uvedené ustanovení zavádí pojem „zranitelné oblasti“ a ukládá vládě nařízením stanovit zranitelné oblasti a v nich upravit používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření (tzv. akční program), jakož i požaduje jeho přezkoumání na základě vyhodnocení účinnosti opatření vyplývajících z přijatého programu. Příslušné nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření, nabylo účinnosti dnem 11.4. 2003 s odloženou účinností hlavy III (akční program) od 1.1. 2004. Na základě připomínek Evropské komise, monitoringu jakosti povrchových a podzemních vod, aplikace akčního programu v praxi a dalších podkladů se připravuje revize akčního programu. Zranitelné oblasti byly revidovány zejména na základě monitoringu jakosti povrchových i podzemních vod březnu 2007. V návaznosti na tuto revizi byla zpracována a schválena novela nařízení vlády č. 103/2003 Sb. a č. 219/2007 Sb., a to s účinností od 1.9.2007. 2. akční program bude vyhlášen od 1. ledna 2008, a to další novelizací nařízení vlády č. 103/2003 Sb.

V roce 2006 byla přijata vyhláška č. 78/2006 Sb., novelizující vyhlášku č. 221/2004 Sb., kterou se stanoví seznamy nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků, jejichž uvádění na trh je zakázáno nebo jejichž uvádění na trh, do oběhu nebo používání je omezeno, ve znění vyhlášky č. 109/2005 Sb. Podle této vyhlášky se prací prostředky pro praní textilu v domácnostech s koncentrací fosforu vyšší než 0,5 % hmot. od 1. 7. 2006 nesmí uvádět na trh a od 1. 10. 2006 se nesmí uvádět do oběhu (tzv. „bezfosfátová

vyhláška“). Toto opatření pomůže postupně snížit znečištění povrchových vod sloučeninami fosforu.

(n) četnost zveřejňování informací o kvalitě dodávané pitné vody a kvalitě dalších vod souvisejících s cíli tohoto odstavce v mezidobí mezi zveřejněním informací podle článku 7, odstavce 2.

Informace o jakosti dodávané pitné vody: § 9 odst. 3 zákon č. 274/2001 Sb. ukládá provozovateli vodovodu pro veřejnou potřebu povinnost předat obci na její žádost přehled zjištěných ukazatelů jakosti vody za minulý rok nejpozději do 30 dnů ode dne vyžádání. Současně tento zákon ukládá v § 36 odst. 6 provozovateli povinnost po zjištění zhoršení jakosti dodávané pitné vody bez prodlení toto oznámit orgánu ochrany veřejného zdraví a v případě, že tento orgán dodávanou vodu prohlásí za nepitnou, bez prodlení o tom informovat odběratele. Povinnost provozovatele informovat orgán ochrany veřejného zdraví o nedodržení nejvyšší mezní hodnoty nebo mezní hodnoty jakéhokoliv ukazatele je rovněž stanovena v § 4 odst. 5 zákona č. 258/2000 Sb. Rovněž podle § 4 odst. 3 novely zákona č. 258/2000 Sb. je od 1.10.2003 dodavatel pitné vody povinen zajistit odběratelům přístup k aktuálním informacím o jakosti dodávané pitné vody.

Na ústřední správní úrovni vydává v polovině každého roku MZe ve spolupráci s MŽP podrobnou „Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky“ za předchozí rok, která je známa pod názvem „modrá zpráva“. Součástí této zprávy jsou rovněž informace jak o aktuálním stavu povrchových a podzemních vod, tak i porovnání s výchozím stavem k roku 1990 a ověření dlouhodobého trendu zlepšení jakosti vody výstavbou nebo intenzifikací čistíren odpadních vod, zrušením nebo omezením výroby řady průmyslových podniků i snížením používání hnojiv v zemědělské výrobě.

MZe spolu s MZ předkládá na základě usnesení vlády ČR č. 619 z 11. 11. 1992 každý sudý rok periodickou zprávu „Informace o stavu v zásobování pitnou vodou a jakosti pitné vody“.

V současné době funguje v rámci systému ochrany veřejného zdraví „Celostátní monitoring jakosti vody“. Po nezbytně souvisejících úpravách zákona č. 258/2000 Sb., které zakotvily povinnost provozovatelů předávat výsledky rozborů pitné vody v elektronické podobě, umožňuje tento monitoring od roku 2004 centrální přehled o jakosti dodávané pitné vody z veřejného zásobování. Výstupem je m.j. výroční národní zpráva o jakosti pitné vody, vydávaná Státním zdravotním ústavem v rámci Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ČR ve vztahu k životnímu prostředí. Jednou za tři roky připravuje a zveřejňuje MZ Zprávu o jakosti pitné vody podle evropské směrnice Rady 98/83/ES; každým rokem po skončení koupací sezóny připravuje MZ ve spolupráci s MŽP Zprávu o jakosti vody ke koupání podle směrnice Rady 76/160/EHS o jakosti vod ke koupání a směrnice Rady 2006/7/ES o řízení jakosti vod ke koupání.

Informace o jakosti vod souvisejících s cíli tohoto odstavce podává MŽP každoročně vládě ve „Zprávě o stavu ochrany vod před znečištěním v ČR“ – vždy v polovině roku za uplynulý rok. V rámci plnění požadavků směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod, má ČR na základě čl.17 povinnost poskytnout Evropské komisi aktualizované informace o provádění této směrnice každé dva roky. Aktualizovaná Zpráva ČR o programech implementace zmíněné směrnice byla v lednu 2007 postoupena Evropské komisi. Podle požadavků Evropské komise se vztahuje k 31.12.2004 a zahrnuje údaje k termínům stanoveným v aktu o přistoupení pro přechodná období k této směrnici. Zároveň je každoročně vládě předkládán materiál „Aktualizace strategie financování směrnice Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod“ (naposledy schválen usnesením vlády č. 1391/2006). Materiál zpřesňuje rozsah nezbytných opatření a finančních prostředků pro implementaci směrnice Rady č. 91/271/EHS, které je nezbytné vynaložit na území ČR ve stanoveném přechodném období, tj. do 31.12.2010.

3. Do dvou let poté, co se strana stane stranou Protokolu, každá strana stanoví a zveřejní cíle uvedené v odstavci 2 tohoto článku a plánovaná data jejich dosažení.

4. Tam, kde se při dosažení cílů předpokládá dlouhodobá realizace, budou stanoveny cíle střednědobé či etapové.

5. Strany pro podporu dosažení cílů uvedených v odstavci 2 učiní následující:

(a) vypracují národní nebo místní opatření pro koordinaci svých kompetentních orgánů;

MZe a MŽP v souladu s požadavky Rámcové směrnice pro vodní politiku EU a ve smyslu relevantních ustanovení zákona č. 254/2001 Sb. vymezilo silně ovlivněné vodní útvary a strategie zapojení veřejnosti a uživatelů vody do procesu plánování v oblasti vod. Následně byla vypracována metodika pro stanovení environmentálních cílů pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary, prováděcí dokumenty pro zapojení veřejnosti, časový plán a program prací pro zpracování plánů oblasti povodí, návrh předběžného přehledu významných problémů nakládání s vodami a zahájena příprava procesu posuzování vlivů plánů oblasti povodí na životní prostředí podle platných předpisů, včetně analýzy potřeb revitalizačních opatření na vodních tocích včetně jejich niv. Byl zpracován Plán hlavních povodí České republiky, který vláda ČR schválila usnesením č. 562 dne 23. května 2007. Plán byl před svým schválením zpřístupněn veřejnosti k připomínkám. Veřejně projednány byly i časové plány a programy prací pro zpracování plánů oblastí povodí. V současné době jsou připravovány Plány oblastí povodí, které mají být předloženy a schváleny do konce roku 2009 a plány českých částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry, které budou do 22. února 2010 předloženy vládě.

Pro zajištění činností souvisejících s přípravou, zpracováním, zavedením a prováděním programů monitoringu vod a podáváním zpráv Evropské komisi podle Směrnice 2000/60/ES byl v prosinci 2006 vydán Metodický pokyn odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí a odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství pro monitorování vod. Souběžně MŽP ve spolupráci s MZe připravilo programy monitoringu, které byly zahájeny ke dni 22.12.2006, a to na základě příslušného Metodického pokynu obou ministerstev.

(b) vypracují vodohospodářské plány v přeshraničním, národním a/nebo místním kontextu, nejlépe na základě povodí či zvodnělých podzemních vrstev. K tomu musí učinit odpovídající praktická a/nebo jiná opatření pro zajištění spoluúčasti veřejnosti, a to v rámci transparentního a spravedlivého systému, a zajistit, aby byly brány patřičné ohledy na výsledek spoluúčasti veřejnosti. Takové plány mohou být součástí jiných relevantních plánů, programů nebo dokumentů, které jsou vytvořeny za jiným účelem za předpokladu, že umožní veřejnosti jasně rozpoznat návrhy na dosažení cílů uvedených v tomto článku a data splnění těchto cílů;

Plánování v oblasti vod řeší Hlava IV zákona č. 254/2001 Sb., který je v souladu s Rámcovou směrnicí pro vodní politiku EU. Plánování se děje prostřednictvím Plánu hlavních povodí ČR (§ 24), pořizovaného MZe ve spolupráci s MŽP, dotčenými ústředními správními úřady a krajskými úřady, a plánů oblastí povodí (§ 25), pořizovaných správci povodí podle jejich působnosti, tj. státními podniky Povodí ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady. Takto připravené plány podléhají posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., a tedy projednání s veřejností. K plánům oblastí povodí zajistí správci povodí ve spolupráci s krajskými úřady sestavení a schválení programů opatření. Na základě plánů oblastí povodí, podle aktuálních požadavků Evropské komise a mezinárodních komisí pro ochranu Labe, Dunaje a Odry a v souladu s usnesením vlády č. 562 ze dne 23. května 2007 zpracovává MŽP ve spolupráci s MZe, správci povodí a krajskými úřady plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry.

Způsob zpracování, postup projednávání a způsob zveřejnění Plánu hlavních povodí ČR, plánů oblastí povodí včetně postupu při jejich zadání, jakož i programů opatření v souladu s právem Evropských společenství stanovuje vyhláška č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod, s datem účinnosti od 1. května 2005. Požadavky na sestavení plánů národních částí mezinárodních povodí Labe, Odry a Dunaje jsou stanoveny v závazné části Plánu hlavních povodí ve smyslu nařízení vlády č. 262/2007 Sb., o vyhlášení závazné části Plánu hlavních povodí České republiky.

(c) vytvoří a budou podporovat právní a institucionální rámec pro monitorování a dodržování norem pro kvalitu pitné vody;

Tento rámec je dán zákonem č. 258/2000 Sb. a prováděcí vyhláškou č. 252/2004 Sb., které zajišťují kontrolu vody u spotřebitele jak ze strany dodavatele vody pro veřejnou potřebu a provozovatele vodovodu pro veřejnou potřebu, tak výkonem státní správy na úseku pitných vod. Kontrola jakosti vody při úpravě a v distribuční síti je zajištěna vyhláškou č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb.

(d) vypracují a budou zachovávat opatření, včetně opatření právních a institucionálních, tam, kde to je vhodné, pro monitorování a podporu realizace plánů a, v nezbytných případech, pro zajištění dodržování norem a úrovně plnění, pro něž byly vytvořeny cíle uvedené v odstavci 2 tohoto článku.

Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka (VÚV TGM), Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) a státní podniky Povodí provádí soustavný monitoring jakosti vod, jehož výsledky jsou pravidelně publikovány a využívány k vyhodnocení plnění příslušných opatření. K plnění tohoto článku slouží, kromě dalších mechanismů (viz např. zmiňovaná každoroční „Zpráva o stavu ochrany vod před znečištěním v ČR“), pravidelný reporting pro Evropskou komisi prováděný v souvislosti s plněním Rámcové směrnice pro vodní politiku EU a dalších směrnic, např. směrnic 76/464/EHS o znečištění způsobeném určitými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství, resp. 2006/11/ES; 80/68/EHS o ochraně podzemních vod před znečištěním způsobeným určitými nebezpečnými látkami, resp. 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu; 78/659/EHS o jakosti sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb, resp. 2006/44/ES; 75/440/EHS o požadované jakosti povrchových vod určených pro odběr pitné vody v členských státech; 79/869/EHS o metodách měření, četnosti odběrů a rozborů povrchové vody určené pro odběr pitné vody; 76/160/EHS o jakosti vod ke koupání, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15.2.2006, o řízení jakosti vod ke koupání; 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod; 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů. Sledování vypouštěného znečištění z bodových zdrojů je prezentováno (a veřejnosti dostupné) v každoročně aktualizovaném registru komunálních a průmyslových zdrojů znečištění (<http://heis.vuv.cz>).

Článek 7

POSUZOVÁNÍ A HODNOCENÍ DOSAŽENÉHO POKROKU

1. Strany budou shromažďovat a vyhodnocovat data o:

(a) pokroku, jehož dosáhly při plnění cílů uvedených v článku 6, odstavci 2;

(b) ukazatelích navržených tak, aby se zjistilo, do jaké míry bylo dosaženo pokroku v prevenci, kontrole a omezení výskytu s vodou souvisejících chorob.

Při tvorbě cílů bude nutné zároveň navrhnout ukazatele, kterými by se měřil pokrok v plnění cílů.

2. Strany budou pravidelně zveřejňovat výsledky shromažďování a hodnocení údajů. Četnost takového zveřejnění bude stanovena setkáním stran.

3. Každá strana zajistí, aby výsledky získané ze vzorků vody a odpadních vod pro účely tohoto shromažďování dat byly dostupné veřejnosti.

Pitné vody - viz článek 6, odst. 2n; vody pro koupání – viz článek 6, odst. j) – je zajištěno zákonem č. 258/2000 Sb. s účinností od 1.10.2003.

Odpadní vody: v § 14 odst. 4 zákona č. 274/2001 Sb. se ukládá provozovateli zajistit provádění odběrů vzorků odpadní vody a její rozbor. Vybrané údaje provozní evidence podle § 5 zákona a § 7 a § 9 vyhlášky č. 428/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů stanovují postup při kontrole jakosti a způsob předávání souhrnných výsledků rozboru odpadní vody, vypouštěné z čistírny odpadních vod. Uvádějí se údaje znečištění odpadních vod na přítoku do ČOV a znečištění odpadních vod vypouštěných do recipientu v t/rok.

Konkrétní data získaná z majetkové a provozní evidence nejsou MZe zveřejňována. Jedná se o interní data, která jsou po zpracování předávána na jednotlivé krajské úřady dle místní příslušnosti k užití. Vybrané souhrnné údaje jsou MZe pravidelně zveřejňovány v různých materiálech MZe, např. Ročenka vodovody a kanalizace či Modrá zpráva (Zpráva o stavu vodního hospodářství v ČR). Oba dokumenty jsou veřejnosti přístupné na webových stránkách MZe.

4. Každá strana na základě těchto shromážděných a vyhodnocených dat podrobí pravidelné revizi pokrok, jehož dosáhla při plnění cílů uvedených v článku 6, odstavci 2, a zveřejní vyhodnocení tohoto pokroku. Četnost takových revizí bude stanovena setkáním stran. Bez ohledu na možnost častější revize podle článku 6, odstavce 2, budou revize podle tohoto odstavce zahrnovat revizi cílů uvedených v článku 2, odstavci 2 s přihlédnutím ke zkvalitnění cílů z hlediska vědeckotechnických poznatků.

5. Každá strana poskytne sekretariátu uvedenému ve článku 17 souhrnnou zprávu o shromážděných a vyhodnocených údajích a o hodnocení dosaženého pokroku, jež bude dána k dispozici ostatním stranám. Tyto zprávy musejí být v souladu se směrnicemi vytvořenými setkáním stran. Tyto směrnice musí zajistit, aby strany mohly použít pro tento účel zpráv, jež poskytují shodné informace vytvořené pro jiná mezinárodní fóra.

6. Setkání stran na základě takových souhrnných zpráv zhodnotí pokrok, jehož bylo při uskutečňování tohoto Protokolu dosaženo.

Článek 8 **SYSTÉMY DOHLEDU A VČASNÉHO VAROVÁNÍ**

ČHMÚ spolu se správcem povodí zabezpečuje předpovědní a hlášenou povodňovou službu, která informuje povodňové orgány a další účastníky ochrany před povodněmi o vývoji situace. Pro případ povodně jsou zpracovány Povodňové plány. Jejich koordinaci zajišťují povodňové orgány, kterými pro období povodní jsou povodňové komise. Členy povodňových komisí jsou také zástupci hygienické služby, kteří by měli převzít odpovědnost za ochranu před šířením případných chorob vzniklých v důsledku povodně.

Ohlašování mimořádného znečištění vod a opatření k nápravě na národní úrovni jsou řešena § 41 a § 42 zákona 254/2001 Sb. Na multilaterální i bilaterální mezinárodní úrovni existují

varovné a poplachové plány pro případ mimořádného znečištění vod přesahujících hranice státu. Funkce těchto plánů je pravidelně příslušnými mezinárodními komisemi testována.

I. Každá strana musí vhodným způsobem zajistit, aby:

(a) byly zřízeny, zkvalitňovány nebo udržovány komplexní národní a/nebo místní systémy pro dohled a včasné varování, které:

I. budou signalizovat epidemie nebo případy chorob souvisejících s vodou nebo významná nebezpečí takových epidemií či případů včetně těch, jež jsou důsledkem případů znečištění vody nebo extrémního počasí;

Signalizace epidemií nebo případů chorob souvisejících s vodou je v ČR zajištěna formou povinného hlášení prezentovaného:

- a) Hlášenka o infekční nemoci, která tvoří podklad programu EPIDAT. Program navazuje na ISPO (informační systém přenosných onemocnění OVT KÚNZ Ostrava, 1982 až 1992) a je celostátně používán na všech hygienických stanicích od r. 1993. EPIDAT je součástí NZIS (Národní zdravotnické informační soustavy) jako základ místní regionální a národní surveillance infekčních chorob. Jeho zákonným podkladem jsou předpisy o hlášení infekčních chorob, především zákon č. 258/2000 Sb. a dále vyhláška č. 195/2005 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče, a vyhláška č. 274/2004 Sb., kterou se stanoví seznam nemocí, které by mohly ohrozit veřejné zdraví, a seznam nemocí a postižení, které by mohly závažným způsobem ohrozit veřejný pořádek.
- b) Týdenní hlášení infekčních nemocí – notifikace všech existujících případů a epidemií za období 1 týdne, vyplňují všechny krajské hygienické stanice včetně komentáře.
- c) Měsíční hlášení infekčních nemocí – notifikace všech existujících případů a epidemií za období 1 měsíce, vyplňují všechny krajské hygienické stanice včetně komentáře.
- d) Zprávy o epidemiích – epidemické výskyty závažnějšího charakteru jsou komentovány formou závěrečné zprávy příslušnou hygienickou stanicí podle lokality výskytu ihned po skončení. Zprávy jsou zasílány MZ ČR.
- e) Hlášení mimořádného výskytu epidemií – okamžité ohlášení mimořádné epidemické události sdělené formou faxu či e-mailu na MZ a SZÚ Praha.

II. rychle a jasně uvědomí příslušné orgány o těchto epidemiích, případech nebo nebezpečí takových chorob;

Viz bod I.

III. v případě bezprostředního ohrožení veřejného zdraví chorobami souvisejícími s vodou sdělí obyvatelstvu, jež by mohlo být zasaženo, veškeré informace, které mají orgány veřejné správy k dispozici a které by mohly obyvatelstvu pomoci škodám zabránit nebo je zmírnit;

Doporučená opatření v případě bezprostředního ohrožení veřejného zdraví chorobami souvisejícími s vodou jsou represivní a preventivní:

- a) represivní opatření při výskytu nákazy či epidemie:
  - zákaz nebo omezení používání nejakostní pitné vody včetně případného určení nápravných opatření orgánem ochrany veřejného zdraví,
  - zákaz používání vody v koupališti, a to i jen pro některé skupiny obyvatel nebo zakázat zdroj vody pro bazén umělého koupaliště nebo sauny, která nevyhovuje hygienickým

požadavkům a dále vody, která výskytem dalších látek nebo součástí ve zjištěné koncentraci nebo množství ohrožuje zdraví,

- u osob nemocných infekčním onemocněním nebo podezřelých z nákazy povinnost podrobit se izolaci, podání specifických imunologických preparátů nebo chemoprophylaktik, potřebnému laboratornímu vyšetření, lékařské prohlídce a karanténním opatřením,
- dodržovat omezení, popřípadě zákaz užívání zdroje pitné vody, potravin a dalších výrobků podezřelých z toho, že obsahují původce nákazy,
- zajistit provedení nařízené ohniskové ochranné dezinfekce, dezinsekce a deratizace,
- zdržet se činnosti, která by mohla vést k dalšímu šíření infekčního onemocnění, a je-li běžnou součástí života, vykonávat ji tak, aby se riziko šíření snížilo.
- zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku;

b) analytické podklady pro přijetí represivních opatření

- stanovení klinické diagnózy a její laboratorní potvrzení,
- analýza výskytu v místě a času (graf, mapa),
- analýza nemocnosti podle věku, pohlaví, společného zaměstnání (škola a jiné kolektivní zařízení), společného stravování, účasti na hromadných akcích (oslav, svatby apod.),
- chemické a bakteriologické vyšetření vody, retrospektivní prověření výsledků tohoto vyšetřování z minulosti (především z období před epidemií, které odpovídá inkubační době příslušné nemoci),
- hledání zdroje nákazy v oblasti, ze které mohlo dojít ke kontaminaci vody, včetně porovnání geografického rozložení případů se zásobovacími oblastmi vodovodu a jeho větví a zásobovacími oblastmi výroben nápojů a potravinářských výrobků,
- stanovení významnosti rozdílu nemocnosti mezi populací, která byla exponována kontaminovanou vodou, a populací, která nebyla exponována a nebyla zásobována postiženým vodovodem či jiným vodním zdrojem;

c) preventivní opatření:

- zajištění kvalitní pitné a teplé vody,
- udržování technického stavu vodovodních sítí, studní, vnitřních vodovodů apod.
- zajištění provozně bezpečné kanalizace, případně žump apod.
- mikrobiologické zabezpečení pitné a teplé vody, které v případě potřeby zahrnuje i účinnou dezinfekci chemickou nebo fyzikální,
- bakteriální filtrace pro zajištění mikrobiální kvality vody, např. v přírodním potrubí do zásobovaných objektů nebo na koncových výtokových prvcích,
- hygienické zabezpečení a ochrany povrchových vod využívaných ke koupání osob
- zajištění z hygienického hlediska vyhovujícího a bezpečného provozu umělých koupališť (bazénů),
- hygienické zabezpečení a ochrana pitné vody pro veřejné stravování,
- bezpečné zneškodňování lidských výkalů, zejména tam, kde není kanalizace vůbec nebo je ve špatném stavu,
- dodržování Deseti zlatých pravidel k zabezpečení zdravotní nezávadnosti potravin vypracovaných WHO

IV. poskytnou doporučení příslušným orgánům veřejné správy a tam, kde je to vhodné, veřejnosti o preventivních a nápravných opatřeních;

(b) byly správně a včas připraveny komplexní národní a místní plány pro nepředvídatelné události, jako je řešení epidemií, případů a rizik takových chorob;

(c) příslušné orgány veřejné správy měly nezbytné kapacity pro řešení takových epidemií, případů a rizik takových chorob v souladu s příslušnými plány pro nepředvídané události;

Viz bod III.

2. Systémy dohledu a včasného varování, plány pro nepředvídané události a kapacity pro řešení případů nemocí souvisejících s vodou mohou být kombinovány se systémy, jež se týkají jiných otázek.

3. Každá strana vytvoří do tří let od doby, kdy přistoupila k Úmluvě, systém dohledu a včasného varování, plány pro nepředvídané situace a kapacity uvedené v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 9

INFORMOVANOST VEŘEJNOSTI, VZDĚLÁVÁNÍ, ZAŠKOLENÍ, VĚDECKÝ VÝZKUM, ROZVOJ A INFORMACE

Zákon o ochraně veřejného zdraví od 1.10.2003 zajišťuje, že dodavatel pitné vody je povinen zajistit odběratelům přístup k aktuálním informacím o jakosti dodávané pitné vody. MZ v roce 2004 zavedlo do provozu Celostátní monitoring jakosti vody, který centrálně sbírá data o kvalitě pitné a rekreační vody v ČR (na úrovni krajů a celé ČR). Data slouží ke zpracování a zveřejnění každoroční zprávy o jakosti pitné vody a vody ke koupání (v koupacích oblastech i v koupalištích ve volné přírodě). Z těchto dat je rovněž každý rok připravena zpráva o jakosti rekreační vody a každé tři roky zpráva o jakosti pitné vody pro Evropskou komisi. Na jaře 2004 byly spuštěny centrální webové stránky koupacích oblastí a provozovaných koupališť ve volné přírodě v ČR (v rámci webových stran MZ a SZÚ s odkazy na stránky KHS), kde si může každý vyhledat aktuální informace o všech sledovaných koupacích oblastech a získat i řadu dalších souvisejících zdravotnicko – hygienických informací. Současně jsou tyto informace umístěny na úřední desce MZ.

MŽP informuje veřejnost o své činnosti na internetových stránkách www.env.cz. Zde je také umístěna Zpráva o stavu ochrany vod před znečištěním v ČR, kterou odbor ochrany vod pravidelně v červnu každého roku předkládá vládě pro informaci. Činnost odboru ochrany vod MŽP lze také sledovat na webových stránkách www.ochranavod.cz. ČHMÚ vydává každoročně zprávu o výsledcích monitoringu jakosti vod v předchozím roce, která je umístěna na webových stránkách tohoto ústavu www.chmi.cz. Na této webové stránce si mohou zájemci zjistit také informace týkající se povodňové ochrany. VÚV TGM na své webové stránce www.vuv.cz zveřejňuje hydroekologický informační systém (HEIS), kde lze nalézt informace týkající se evidence v oblasti vod, např. informace o množství a jakosti povrchových a podzemních vod, chráněných oblastech přirozené akumulace vod, ochranných pásmech vodních zdrojů, citlivých a zranitelných oblastech, oblastech povrchových vod využívaných ke koupání. Kromě toho MŽP vydává pravidelně časopis Zpravodaj MŽP, kde jsou publikovány články seznamující čtenáře s aktuálními událostmi v oblasti ochrany životního prostředí včetně ochrany vod a Věstník informující o legislativních novinkách MŽP (vyhlášky, metodické pokyny, sdělení). Periodika MŽP jsou k dispozici na jeho webových stránkách.

MZe ve spolupráci s MŽP k informování veřejnosti v oblasti vodního hospodářství vydává každoročně Zprávu o stavu vodního hospodářství ČR (tzv. Modrá zpráva). Samostatně MZe vydává ročenku VODOVODY A KANALIZACE ČR, obsahující souhrn v anglickém a německém jazyku, a nepravidelně vydává tematické tisky a zejména zveřejňuje aktuální informace na svých internetových stránkách (www.mze.cz). Na těchto stránkách jsou informace rozděleny do několika tematických okruhů - Aktuální informace, Dotace a programy ve VH, Legislativa v úseku VH, Ochrana před povodněmi, Plánování v oblasti vod,

Plány pro zlepšení jakosti vody, Přehled technických norem, Publikace, Správci vodních toků, Statistika, Státní správa ve VH, Výzkum, vývoj a vzdělávání, Zabezpečení pitné vody za krizových situací. Kromě těchto informací nadále pokračuje ve spolupráci s MŽP vývoj Vodohospodářského informačního portálu VODA (www.voda.gov.cz).

Právo veřejnosti na informace o životním prostředí zajišťuje zákon č. 123/1998 Sb. ČR je smluvní stranou Úmluvy EHK OSN o přístupu veřejnosti k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

1. Strany podniknou kroky ke zvýšení znalostí veřejnosti, pokud jde o:

(a) důležitost vodního hospodářství a veřejného zdraví a jejich vzájemný vztah;

Důležitost vodního hospodářství v ČR je založena zákonem č. 254/2001 Sb. Tento zákon ukládá chránit povrchové i podzemní vody, stanovuje podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytváří podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajišťuje bezpečnost vodních děl.

Vymahatelnost ustanovení zákona je zabezpečena sankcemi (pokutami), které jsou oprávněny ukládat při jejich porušení příslušné orgány, tj. Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP), nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Vzájemný vztah mezi vodním hospodářstvím a veřejným zdravím je zabezpečen provázanou harmonizací zákona č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění a zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění se zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v platném znění.

(b) právo a nárok na vodu a odpovídající povinnosti fyzických a právnických osob nebo institucí veřejného i soukromého sektoru podle soukromého a veřejného práva, a jejich morální závazky přispívat k ochraně vodního prostředí a vodních zdrojů.

Problematika práva a nároku na vodu a odpovídající povinnosti fyzických a právnických osob nebo institucí veřejného i soukromého sektoru podle soukromého a veřejného práva a jejich morální závazky přispívat k ochraně vodního prostředí a vodních zdrojů jsou obsaženy v § 3, 5 a 6 a v § 22 až 41 zákona č. 254/2001 Sb.

2. Strany budou podporovat:

(a) pochopení aspektů své práce, jež souvisejí s veřejným zdravím, těmi, kteří jsou zodpovědní za vodní hospodářství, zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod a

(b) pochopení základních principů vodního hospodářství, zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod těmi, kdo zodpovídají za veřejné zdraví.

Tato problematika ve smyslu povinnosti není v ČR výslovně ošetřena po právní stránce. Dá se však říci, že tento cíl je průběžně realizován skrze různé odborné semináře a školení v oboru hygieny vody a vodárenství, kterých se mohou zúčastnit odborníci z obou oblastí. Dalším významným příspěvkem je skutečnost, že podle zákona o ochraně veřejného zdraví je od roku 2005 provozování úpraven vod a vodovodů pro veřejnou potřebu zařazeno mezi činnosti epidemiologicky závažné, což mj. znamená, že příslušní pracovníci přicházející do přímého styku s pitnou vodou musí mít „znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví“, které definuje vyhláška č. 490/2000 Sb., o rozsahu znalostí a dalších podmínkách k získání odborné způsobilosti v některých oborech ochrany veřejného zdraví, ve znění vyhlášky č. 472/2006 Sb. V návaznosti na tuto povinnost nechalo MZ zpracovat osvětový výukový materiál

„Hygienické minimum pro pracovníky ve vodárenství“, který byl vydán v roce 2006 a jehož náplň dokonale koresponduje s tímto požadavkem Protokolu.

3. *Strany budou podporovat vzdělávání a zaškolení odborných a technických pracovníků, kteří jsou třeba pro obhospodařování vodních zdrojů a pro provozování systémů zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod, a budou je podporovat při zvyšování jejich znalostí, zlepšování dovedností a seznamování se s novými poznatky. Uvedené vzdělávání a zaškolení bude zahrnovat příslušné aspekty týkající se veřejného zdraví.*

Osoba, která hodlá provozovat vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu, musí mít podle § 6 zákona č. 274/2001 Sb. oprávnění k provozování. Podmínkou k získání povolení k provozování je mj. též požadovaná kvalifikace (odstupňovaná podle počtu osob trvale využívajících příslušný vodovod nebo kanalizaci). Zákon však nepožaduje žádné povinné postgraduální vzdělávání.

Žádná příslušná kvalifikace není vyžadována pro osoby provozující vodovody nebo kanalizace, které svou kapacitou nespádají pod zákon č. 274/2001 Sb. (jsou trvale využívány méně než 50 fyzickými osobami), pokud vodoprávní úřad v jejich případě nerozhodl, že se na ně citovaný zákon vztahuje. Stejně tak není vyžadována žádná kvalifikace pro osoby zajišťující zásobování pitnou vodou jiným způsobem (viz zákon č. 258/2000 Sb.).

Školení nových pracovníků a postgraduální vzdělávání zaměstnanců si nepovinně zajišťují samy vodohospodářské společnosti, s odbornou pomocí Sdružení oborů vodovodů a kanalizací ČR (SOVAK), které organizuje školení, semináře a vydává metodické příručky. Podobnou činnost vykonávají též některá jiná zájmová vodohospodářská sdružení (Česká vědeckotechnická vodohospodářská společnost, Sdružení vodohospodářů ČR ad.). V roce 2005 byl rovněž schválen k plnému financování projekt „CVVH - Centrum dalšího vzdělávání ve vodním hospodářství“ u Evropského sociálního fondu (ESF), kterého se kromě VUT v Brně (řešitel projektu) účastní jako partneři i Státní zdravotní ústav, SOVAK a Svaz vodního hospodářství v ČR.

Projektování a výstavbu vodních staveb, včetně vodovodů a kanalizací, mohou provádět pouze autorizovaní inženýři a technici sdružení v České komoře autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT). ČKAIT má povinný vzdělávací program celoživotního vzdělávání svých členů.

V roce 2005 bylo novelou zákona č. 258/2000 Sb. mezi činnosti epidemiologicky závažné zařazeno nově rovněž provozování vodovodů (vedle již stávajících úpraven vod). Osoby přicházející při pracovních činnostech v úpravárnách vod a při provozování vodovodů do přímého styku s vodou musí mít zdravotní průkaz a „znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví“ – podrobnosti jsou uvedeny u předchozího bodu.

4. *Strany budou podporovat:*

(a) výzkum a vývoj cenově efektivních způsobů a technik prevence, kontroly a omezení výskytu s vodou souvisejících chorob;

V ČR existuje řada veřejných výzkumných institucí zabývajících se problematikou vody: Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka (VÚV TGM), Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ), Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy (VÚMOP), Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti (VÚLHM), Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický Vodňany (VÚRH), Hydrobiologický ústav AV ČR. Kromě uvedených organizací probíhá výzkumná a vývojová činnost na vysokých školách, v rámci mezinárodní spolupráce a v projektech výzkumu a vývoje řízených vládou a grantových agentur (Česká grantová agentura, Národní agentura pro zemědělský výzkum).

(b) vývoj integrovaných informačních systémů, které budou pracovat s informacemi o dlouhodobých trendech, současných nedostatcích a minulých problémech a jejich úspěšném řešení na poli vody a zdraví, a poskytovat takové informace kompetentním orgánům.

Podle § 21 a 22 zákona č. 254/2001 Sb. se pro výkon veřejné správy, plánování v oblasti vod a k poskytování informací veřejnosti provádí zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podzemních vod podle povodí povrchových vod a hydrogeologických rajonů podzemních vod.

MZe spravuje informační systém veřejné správy pro evidenci

- vodních toků a jejich povodí, hydrogeologických rajonů a vodních nádrží,
- odběrů povrchových a podzemních vod, vypouštění odpadních vod a důlních vod a akumulace povrchových vod ve vodních nádržích,
- oblastí povodí,
- zdrojů povrchových vod a podzemních vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody,
- vodních děl k vodohospodářským melioracím pozemků.

MŽP spravuje evidence, které jsou součástí informačního systému veřejné správy a které nesou informace v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 391/2004 Sb., o rozsahu údajů v evidenci stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy, vztahující se na:

- citlivé a zranitelné oblasti,
- chráněné oblasti přirozené akumulace vod,
- oblasti povrchových vod využívaných ke koupání,
- povrchové vody, které jsou nebo se mají stát trvale vhodnými pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů,
- ochranná pásma vodních zdrojů,
- hydrogeologické rajóny,
- vodní útvary, včetně silně ovlivněných vodních útvarů (s odkladem do roku 2010), a evidenci jejich stavu a evidenci ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých vodních útvarů (s odkladem do roku 2010),
- záplavová území.

Evidence vedené MŽP jsou zdrojem dat pro vedení Registru chráněných území, podle čl. 6 a 7 odst. 1 a přílohy IV Rámcové směrnice pro vodní politiku EU. Evidence registru splňují požadavky směrnice 76/160/EHS (Příloha IV, odst. 1iii) směrnic 91/676/EHS a 91/271/EHS (Příloha IV, odst. 1iv) a dále směrnic 92/43/EHS (relevantní území soustavy NATURA2000) a 79/409/EHS (ptačí stanoviště). Registr je dostupný na stránkách VÚV T.G.M. www.vuv.cz.

Český statistický úřad zpracovává data pořízená na základě souboru 1112 provozovatelů (210 tzv. profesionálních provozovatelů a 902 obcí, které si vodovody a kanalizace provozují samy), doplněná o údaje zjištěné odbornými statistickými metodami. § 5 zákona č. 274/2001 Sb. zavedl povinnost pro vlastníky, případně provozovatele, předávat vodoprávním úřadům vybrané údaje majetkové a provozní evidence oboru vodovodů a kanalizací. MZe pak vede ústřední evidenci vybraných údajů o vodovodech a kanalizacích. Tyto údaje jsou operativní a obsahují podrobnosti, které umožní objektivní analýzu oboru vodovodů a kanalizací v čase.

V roce 2004 bylo, v souladu se zákonem č. 274/2001 Sb. dokončeno zpracování a schválení Plánů rozvoje vodovodů a kanalizací pro území kraje, které vytvořily ucelený koncepční materiál rozvoje oboru vodovodů a kanalizací.

Práce na zpracování Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky (dále jen „PRVKÚ ČR“) byly zahájeny, na základě § 29 písm. d) zákona č. 274/2001 Sb., ve druhé polovině roku 2005 a v roce 2007 byly dokončeny.

PRVKÚ ČR je strategickým dokumentem státní politiky v oboru vodovodů a kanalizací překračující opatření resortních politik ústředních vodoprávních úřadů při sdílení kompetencí. Je zároveň koncepcí rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky navazující na další strategické dokumenty, zejména na Koncepti vodohospodářské politiky MZe ČR pro období po vstupu do Evropské unie (2004 – 2010).

V rámci PRVKÚ ČR vznikne informační systém státní správy oboru vodovodů a kanalizací všech stupňů, který bude tvořen programem a databází Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky (dále jen „informační systém PRVKÚ ČR“). PRVKÚ ČR je klasifikován jako koncepce, která podléhá posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění zákona č. 93/2004 Sb., a dále podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Proto odpovídajícím způsobem rovněž zohlední požadavky vyplývající z těchto zákonů.

Článek 10

ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ INFORMACÍ

1. Každá strana učiní v rámci své legislativy kroky, aby jako doplněk požadavků tohoto Protokolu, že strany zveřejní určité informace nebo dokumenty, veřejnosti zpřístupnila informace, které mají k dispozici orgány veřejné správy a které jsou přiměřeně nutné pro informování veřejné diskuse o:

(a) stanovení cílů a o datech jejich dosažení a o vypracování plánů vodního hospodářství v souladu s článkem 6;

(b) vytvoření, zkvalitnění nebo údržbě systémů dohledu a včasného varování a plánů pro nepředvídané události v souladu s článkem 8;

(c) podpoře znalostí veřejnosti, vzdělávání, zaškolení, vědeckého výzkumu, rozvoje a informovanosti v souladu s článkem 9.

2. Strany zajistí, aby orgány veřejné správy v rámci národní legislativy v reakci na žádost o další informace týkající se plnění tohoto Protokolu uvolnily tyto informace pro veřejnost v přiměřeném čase.

3. Strany zajistí, aby informace uvedené v článku 7, odstavec 4 a v odstavci 1 tohoto článku byly v jakoukoli přiměřenou dobu dostupné veřejnosti zdarma k nahlédnutí, a poskytnou občanům po zaplacení stanoveného poplatku za pomoci příslušného vybavení kopie požadovaných informací.

4. Nic z tohoto Protokolu orgánu veřejné správy neukládá, aby zveřejnil informace nebo je zpřístupnil veřejnosti, jestliže:

(a) orgán veřejné správy tyto informace nemá;

(b) žádost o informace je zjevně neopodstatněná nebo je formulována příliš obecně; nebo

(c) se informace týkají materiálů, které jsou právě dokončovány, nebo se týkají vnitřní komunikace státních orgánů tam, kde je takové vynětí stanoveno národní legislativou nebo obvyklou praxí s ohledem na to, zda zveřejnění informací poslouží veřejnému zájmu.

5. Nic z tohoto Protokolu orgánu veřejné správy neukládá, aby zveřejnil informace nebo je zpřístupnil veřejnosti, jestliže by prozrazení informací mohlo nepříznivě ovlivnit:

(a) důvěrný ráz řízení vedeného orgány veřejné správy tam, kde je důvěrnost stanovena národní legislativou;

(b) mezinárodní vztahy, národní obranu či bezpečnost veřejnosti;

(c) soudní řízení, právo osoby na spravedlivý soudní proces nebo schopnost orgánu veřejné správy vést vyšetřování trestního nebo disciplinárního charakteru;

(d) důvěrný ráz komerčních nebo průmyslových informací, pokud je tato důvěrnost chráněna zákonem ve snaze chránit zákonné ekonomické zájmy. V rámci této soustavy musí být zveřejněny informace o emisích a vypouštění, které jsou důležité pro ochranu životního prostředí;

(e) právo na ochranu duševního vlastnictví;

(f) důvěrný ráz osobních údajů a/nebo záznamů týkajících se fyzické osoby, která nedala souhlas se sdělením informací veřejnosti, pokud je tato důvěrnost stanovena národní legislativou;

(g) zájmy třetí strany, která poskytla požadované informace bez toho, že by k tomu byla nucena nebo by k tomu mohla být nucena zákonnou povinností, pokud tato strana s uvolněním materiálu nesouhlasila; nebo

(h) životní prostředí, kterého se informace týkají, jako jsou chovná místa či hnízdiště vzácných druhů.

Tyto důvody pro nezveřejnění informací budou vykládány restriktivním způsobem a bude při tom vzat v úvahu veřejný zájem, jemuž zveřejnění slouží, a to, zda informace souvisejí s emisemi a vypouštěním škodlivin do prostředí.

Některé relevantní údaje jsou uvedeny v komentáři k předchozímu článku.

Článek 11

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Strany budou vzájemně spolupracovat a ve vhodných případech si budou navzájem pomáhat:

(a) v mezinárodních akcích na podporu cílů tohoto Protokolu;

(b) na požádání při realizaci národních a místních plánů při uskutečňování tohoto Protokolu.

Článek 12

SPOLEČNÉ A KOORDINOVANÉ MEZINÁRODNÍ AKCE

Podle článku 11, pododstavce (a) budou strany podporovat spolupráci při mezinárodních akcích týkajících se:

(a) vypracování společně dohodnutých cílů v otázkách uvedených v článku 6, odstavci 2;

(b) vypracování ukazatelů pro účely článku 7, odstavce 1 (b), které prokážou, do jaké míry byly kroky při prevenci, kontrole a omezování výskytu s vodou souvisejících chorob úspěšné;

(c) vytvoření společných nebo koordinovaných forem pro systémy dohledu a včasného varování, plánů pro nepředvídané události a kapacit reakce na takové situace, a to jako součásti či doplňku národních systémů udržovaných v souladu s článkem 8 pro účely reakce na epidemie a případy chorob souvisejících s vodou a na vážné nebezpečí takových epidemií, způsobené především znečištěním vody nebo vlivem extrémního počasí;

(d) vzájemné pomoci při reakcích na epidemie a případy chorob souvisejících s vodou a při reakcích na vážné nebezpečí takových epidemií či případů, zvláště z důvodu znečištění vody nebo vlivem extrémního počasí;

(e) vytvoření integrovaných informačních systémů a databází, výměny informací a sdílení technických a právních poznatků a zkušeností;

(f) rychlého a jasného oznámení kompetentních orgánů jedné strany příslušným orgánům jiných stran, které mohou být postiženy:

I) epidemiemi a případy chorob souvisejících s vodou,

II) vážným nebezpečím takových epidemií a případů, které byly

identifikovány;
(g) výměny informací o efektivních způsobech zveřejnění informací o chorobách souvisejících s vodou.

Článek 13 ***SPOLUPRÁCE TÝKAJÍCÍ SE HRANIČNÍCH VOD***

1. Pokud strany sdílejí stejné hraniční vody, budou kromě svých závazků vyplývajících z článků 11 a 12 vzájemně spolupracovat a v příslušných případech si jedna druhé pomáhat při prevenci, ochraně a omezování přeshraničních účinků chorob souvisejících s vodou. Strany:

(a) si budou vyměňovat informace a sdílet poznatky o hraničních vodách a o problémech a riziku, které představují pro ostatní strany sdílející stejné vody;

(b) se budou snažit vytvořit s ostatními stranami, které sdílejí stejné hraniční vody, společné nebo koordinované vodohospodářské plány podle článku 6, odstavce 5(b) a systémy dohledu a včasného varování, plány pro nepředvídané události podle článku 8, odstavce 1 pro účely reakce na epidemie a případy chorob souvisejících s vodou a pro reakci na závažná nebezpečí plynoucí z takových epidemií a případů, zvláště z důvodu znečištění vody nebo extrémního počasí;

(c) na základě rovnosti a reciprocity přizpůsobí své dohody a jiná opatření týkající se jejich hraničních vod tak, aby byly eliminovány jakékoli rozpory se základními principy tohoto Protokolu a aby byly definovány jejich vzájemné vztahy a chování vzhledem k cílům tohoto Protokolu;

(d) budou na požádání kterékoli strany vzájemně konzultovat závažnost jakýchkoli nepříznivých účinků na lidské zdraví, které by mohly způsobit s vodou související choroby;

2. Tam kde se jedná o strany, jež jsou stranami Úmluvy, bude spolupráce a pomoc v otázkách jakýchkoli přeshraničních účinků s vodou souvisejících chorob, jež mají přeshraniční vliv, provedena v souladu s ustanoveními Úmluvy.

Komentář k článkům 11, 12 a 13: MŽP je na základě příslušných usnesení vlády garantem plnění mezinárodních dvoustranných a mnohostranných smluv o ochraně vod.

Česká republika rozvíjí moderní principy ochrany vod, založené na bázi hydrologických povodí velkých řek a hydrogeologických rajonů, překračujících hranice více států, v souladu s Úmluvou o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer, sjednanou v roce 1992 v Helsinkách v rámci EHK OSN, kterou ČR ratifikovala v roce 2000 a aktivně se účastní všech souvisejících činností.

Mezinárodní spolupráce ČR v ochraně vod se uskutečňuje především v rámci mezinárodních komisí pro ochranu ucelených povodí Labe, Dunaje a Odry na základě Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe, Úmluvy o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje a Dohody o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním.

Probíhá spolupráce na hraničních vodách se sousedními státy, která je upravena dvoustrannými mezistátními, či mezivládními smlouvami a dohodami. Jedná se o Smlouvu mezi Českou republikou a SRN o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství, Smlouvu mezi Československou socialistickou republikou a Rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách, sukcedovanou Českou republikou k 1.1.1993, Dohodu mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních vodách a Úmluvu mezi vládou Československé republiky a vládou Polské lidové republiky o vodním hospodářství na hraničních vodách.

Plnění všech těchto smluv je v souladu s principy Protokolu o vodě a zdraví. Je však zaměřeno na ochranu vod před znečištěním a zachování vodních ekosystémů a konkrétní otázky týkající se ochrany zdraví lidí, nemocí z vody apod. obsažené v Protokolu jsou řešeny pouze okrajově.

Plnění článků 11 (Mezinárodní spolupráce), 12 (Společné a koordinované mezinárodní akce), 13 (Spolupráce týkající se hraničních vod) a 14 (Mezinárodní podpora pro národní akce)

Protokolu je v oblasti zdravotnické dále zajišťováno aktivní činností v mezinárodních komisích a Světové zdravotnické organizaci. Nejvyšší orgán Světové zdravotnické organizace, Světové zdravotnické shromáždění, schválilo na svém 22. zasedání v roce 1969 v souladu s článkem 21 Ústavy Světové zdravotnické organizace Mezinárodní zdravotnický řád, který vstoupil pro členské země v platnost podle článku 22 Ústavy Světové zdravotnické organizace a jehož účelem je bránit mezinárodnímu šíření chorob. Česká republika, jako členská země Světové zdravotnické organizace, plní požadavky Mezinárodního zdravotnického řádu. V případě chorob přenášených vodou se na úseku ochrany státních hranic ČR před jejich zavlečením z cizích zemí na teritorium ČR postupuje v souladu s § 68 zákona č. 258/2000 Sb.

Hromadné výskyty infekčních nemocí související s vodou jsou v několikaletých intervalech hlášeny spolupracujícím centru FAO/WHO se sídlem v Berlíně.

Část II: Existující nástroje ke zlepšení současného stavu

Nástroje k realizaci navrhovaných cílů v působnosti rezortu MZ vycházejí částečně z platné legislativy (**zákon o ochraně veřejného zdraví, vodní zákon**), schválených programů (např. **program MMR o podpoře výměny olověného potrubí**) nebo realizačních opatření MZ k monitorování vztahů zdravotního stavu a faktorů životního prostředí (např. **Informační systém PiVo**), částečně z připravovaných legislativních změn (např. chystaná transpozice nové evropské směrnice o koupacích vodách), **částečně se však jedná také o cíle, které dosud nejsou zakotveny v žádné schválené koncepci**. Tato skutečnost je u těchto cílů zdůrazněna.

Návrhy cílů v působnosti rezortů MŽP a MZe vycházejí, až na výjimky, z platné legislativy ČR a návazných níže uvedených schválených politik, programů a koncepcí, které obsahují i konkrétní nástroje k zabezpečení jejich plnění v reálných termínech.

Státní politika životního prostředí ČR 2004 - 2010

Dlouhodobým cílem státní politiky České republiky v oblasti ochrany vod jako složky životního prostředí je chránit povrchové a podzemní vody, umožnit udržitelné a vyvážené užívání vodních zdrojů, vytvořit podmínky pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů a přispívat k ochraně na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů.

Operační program životní prostředí

Jednou z priorit Operačního programu životní prostředí na léta 2007 až 2013 (OPŽP) definovanou v prioritní ose č. 1 „Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní“ je zlepšení stavu povrchových a podzemních vod. Tato priorita bude naplňována snížením vypouštěného znečištění výstavbou, modernizací a intenzifikací čistíren odpadních vod, související výstavbou kanalizací a omezováním vlivu difúzních zdrojů znečištění na úroveň jakosti vod, umožňující bezproblémové využití pro lidskou spotřebu a pro život biologických společenstev. Pro volbu efektivních návrhů opatření a kontrolu jejich účinnosti budou vybudovány a/nebo modernizovány monitorovací systémy množství a jakosti vod včetně podpory zajištění metod chemických a biologických analýz a systémů hodnocení.

V prioritní ose č. 4 OPŽP „Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží“ jsou definovány Národní cíle v oblasti starých ekologických zátěží.

Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství ČR pro období po vstupu do Evropské unie (2004 – 2010)

Strategické cíle dalšího rozvoje vodohospodářského sektoru s horizontem do roku 2010.

- Zkvalitnění péče o vodní zdroje a související vodohospodářskou infrastrukturu včetně naplnění právních předpisů Evropských společenství.
- Zabezpečení bezproblémového zásobování obyvatel kvalitní pitnou vodou a efektivní zneškodňování vod bez negativních dopadů na životní prostředí.
- Prevence negativních dopadů extrémních hydrologických situací – povodní a sucha.
- Spolupráce ostatních resortů.

Koncepce agrární politiky ČR pro období po vstupu do EU (2004 - 2013)

Strategický cíl agrární politiky s vazbou na požadavky Protokolu o vodě a zdraví.

- Zlepšení kvality a čistoty povrchových a podzemních vod, které přicházejí do styku se zemědělstvím, také s ohledem na ochranu biologických vlastností a kvality půdního fondu ČR.

Tento požadavek je především spojen s **naplňováním ustanovení směrnice Rady 91/676/EEC (nitratová směrnice), která požaduje snížení a předcházení znečištění vod dusičnany ze zemědělských zdrojů (především z hnojení statkovými hnojivy), a to pro zajištění kvalitní pitné vody a ochrany povrchové sladké vody před eutrofizací.** Základními nástroji nitratové směrnice je zavádění Zásad správné zemědělské praxe, zaměřených na ochranu vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů a vyhlášení tzv. Akčního programu, jehož plnění je povinné ve vymezených zranitelných oblastech.

Aktualizace strategie financování implementace směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod

Na základě strategie budou do 31.12.2010 všechny aglomerace s populačním ekvivalentem vyšším než 2000 EO vybaveny stokovými soustavami městských odpadních vod a budou před vypouštěním podrobeny sekundárnímu nebo jinému ekvivalentnímu čištění. Městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami v aglomeracích s populačním ekvivalentem vyšším než 10 000 EO budou před vypouštěním čištěny podle přísnějších požadavků uvedených v nařízení vlády č. 61/2003 Sb. ve znění č. 229/2007 Sb. Tímto nařízením vlády bylo do našeho právního systému zakotveno rozhodnutí ČR z přístupových dohod EU, že celé území ČR je vyhlášeno citlivou oblastí. Městské odpadní vody odváděné stokovými soustavami v aglomeracích s populačním ekvivalentem menším než 2000 EO budou před vypouštěním podrobeny „přiměřenému čištění“ podle čl. 2, bodu 9, směrnice Rady č. 91/271/EHS.

Programy na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami.

Emisní a imisní limity pro relevantní nebezpečné a zvláště nebezpečné látky jsou stanoveny nařízením vlády č. 61/2003 Sb. ve znění č. 229/2007 Sb. Programem jsou stanoveny imisní standardy také pro ty látky, které jsou součástí národního seznamu potenciálně relevantních nebezpečných látek (67 látek). Cílové hodnoty byly stanoveny jen pro ty látky, pro které je k dispozici dostatek toxikologických dat. Imisní standardy stanovené pro tyto látky by měly být dosaženy do 31.12.2015.

Akční plán zdraví a životního prostředí ČR, schválený usnesením vlády č. 826 ze dne 29.6.2005.

Národní implementační plán Stockholmské úmluvy o persistentních organických polutantech

Byl schválen vládou a je východiskem národních cílů v oblasti odpadů a starých ekologických zátěží.

Zákon č. 254/2001 Sb. (vodní zákon) a související předpisy

V uvedeném zákoně je plně transponována směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000 ustanovující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky. **Zákon v § 23a uvádí „Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí“, které pokrývají požadavky na plnění úkolů Protokolu o vodě a zdraví z hlediska ochrany vodních zdrojů, včetně termínů jejich plnění.** Tyto cíle jsou řešeny v rámci stávající legislativy a do budoucna prostřednictvím plánování v oblasti vod

Plánování v oblasti vod ve smyslu vodního zákona je soustavnou koncepční činností, kterou zajišťuje stát. V souladu se zákonem byl zpracován Plán hlavních povodí České republiky a

bude vypracováno osm plánů oblastí povodí, včetně programů opatření. V souladu s usnesením vlády č. 562 ze dne 23. května 2007 budou zpracovány plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry. Účelem plánování v oblasti vod je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Plán hlavních povodí České republiky

Dne 23. května 2007 schválila vláda ČR usnesením č. 562 **Plán hlavních povodí České republiky** (dále Plán) jako strategický materiál státní politiky v oblasti vod pro následující šestileté období (2007 – 2012). Jeho závazná část byla vyhlášena nařízením vlády č. 262 ze dne 3. října 2007 o vyhlášení závazné části Plánu hlavních povodí České republiky. Plán byl vypracován pro 3 hlavní povodí – Labe, Odry a Moravy vč. dalších povodí přítoků Dunaje. Plán stanoví rámcové cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami, pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů, které vycházejí z cílů ochrany vod jako složky životního prostředí, pro trvale udržitelné užívání těchto vod, pro ochranu před škodlivými účinky těchto vod a pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny. Plán hlavních povodí České republiky je rozdělen na část závaznou a směrnou. Plán stanoví požadavky na zpracování osmi plánů oblastí povodí a sestavení tří plánů českých částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Odry a Dunaje.

Zákon č. 274/2001 Sb. (o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu)

Zákon upravuje vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, přípojek na ně, jakož i působnost orgánů územních samosprávných celků a správních úřadů v tomto oboru. Zákon byl rozsáhle novelizován v roce 2006.

Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro území jednotlivých krajů (PRVKÚK) schválené zastupitelstvy jednotlivých krajů a Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ČR (PRVKÚ ČR)

Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro území jednotlivých krajů (PRVKÚK) byly schváleny ve 2. polovině roku 2004 zastupitelstvy krajů. Tyto plány analyzují stávající stav zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod v jednotlivých obcích a jejich částech a navrhují optimální řešení nebo doplnění infrastruktury tak, aby byly naplněny nejen požadavky všech právních předpisů oboru ale i zájem obyvatel jednotlivých obcí a jejich částí.

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ČR byl zpracován v roce 2007. Tento plán je souhrnem jednotlivých krajských plánů a řeší nadkrajové záměry a republikovou politiku v oboru vodovodů a kanalizací.

Část III: Návrh cílů

Článek 6

CÍLE A DATA JEJICH PLNĚNÍ

1. Strany pro splnění cíle tohoto Protokolu zajistí následující:

(a) přístup k pitné vodě pro všechny;

(b) řešení způsobu nakládání s odpadními a splaškovými vodami pro všechny, a to v rámci integrovaných systémů vodního hospodářství zaměřeného na trvale udržitelné využívání vodních zdrojů, kvalitu okolní vody, která nebude ohrožovat lidské zdraví, a na ochranu vodních ekosystémů.

2. Pro tyto účely strany musejí stanovit a zveřejnit národní a/nebo místní cíle pro standard a úroveň plnění, jíž je nutné dosáhnout nebo jež musí být udržena, aby byla zachována vysoká úroveň ochrany před chorobami souvisejícími s vodou. Tyto cíle budou periodicky revidovány. Strany musejí při veškeré činnosti, v rámci průhledného a spravedlivého systému, učinit vhodná praktická a/nebo jiná opatření umožňující spoluúčasť veřejnosti a zajistit, aby byly brány patřičné ohledy na výsledky veřejné účasti. Tyto cíle budou, s výjimkou případů, kde nejsou pro prevenci, kontrolu a omezení výskytu s vodou souvisejících chorob z hlediska národních nebo místních okolností na místě, kromě jiného zahrnovat:

(a) kvalitu dodávané pitné vody, přičemž je třeba brát v úvahu směrnice WHO pro kvalitu pitné vody;

➤ Omezit případy nedodržování limitních hodnot jakosti pitné vody (vyjádřené jako % nedodržování limitních hodnot). U vodovodů nad 5000 obyvatel do 0,1 % u ukazatelů s NMH a do 1,0 % u ukazatelů s MH. U vodovodů do 5000 obyvatel do 1,0 % u ukazatelů s NMH a do 3,0 % u ukazatelů s MH. Termín: 31.12.2012. Odpovědnost: MZ, MZe.

➤ Vydat reedice nebo aktualizaci osvětových materiálů o studních. Termín: 31.12.2010. Odpovědnost: MZ.

➤ Pokračovat v podpůrném programu na výměnu oloveného potrubí v domech pro bydlení (MMR). Termín: každoročně do roku 2013. Odpovědnost: MMR.

(b) omezení rozsahu epidemií a případů chorob souvisejících s vodou;

➤ Zlepšit způsob šetření a hodnocení epidemií souvisejících s vodou (mj. zavedením systému klasifikace hodnocení epidemií podle váhy důkazů). Termín: 31.12.2009. Odpovědnost: MZ, KHS.

➤ Publikovat pravidelně (1 x za pět let) přehled zjištěných epidemií ve vztahu k vodě, včetně zjištěných příčin apod. Termín první zprávy (za období 2006-2010): 31.12.2011. Odpovědnost: MZ.

(c) plochu teritoria nebo velikost či část populace, jíž by měly sloužit rozvodné systémy pro zásobování pitnou vodou, nebo kde by mělo být zkvalitněno zásobování pitnou vodou zajišťované jiným způsobem;

➤ Zajistit schválení „Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území státu“. Tento plán je vyjádřením koncepce zásobování pitnou vodou a odkanalizování a čištění odpadních vod v každé obci a její části při respektování optimality řešení jak z technického, tak ekonomického hlediska. Termín: 31.12.2008. Odpovědnost: MZe.

➤ Zajistit, aby se na vodovody mohli připojit i obyvatelé v okrajových místech měst a obcí a malých obcí. Toto opatření se vzhledem k malému počtu obyvatel v těchto místech již významně nepodílí na celkovém počtu zásobených obyvatel (v roce 2006

byl podíl zásobených obyvatel z vodovodů 92,4%). **Termín: průběžně. Odpovědnost: samosprávy obcí. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe.**

(d) plochu teritoria nebo velikost či část populace, jíž by měly sloužit sběrné systémy kanalizace nebo kde by mělo být zkvalitněno zneškodňování odpadních vod zajišťované jiným způsobem;

➤ **Viz cíl u předchozího bodu (zajistit schválení „Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území státu“).**

➤ **Dokončit výstavbu chybějící vodohospodářské infrastruktury (čištění odpadních vod a kanalizací pro veřejnou potřebu) a zlepšit technologie čištění odpadních vod ke splnění požadavků směrnice 91/271/EHS. Termín: 31.12.2010. Odpovědnost: samosprávy obcí. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe, MŽP, SFŽP. (V rámci plnění požadavků směrnice 91/271/EHS je třeba na základě údajů obsažených v Aktualizaci strategie financování implementace směrnice rady č. 91/271/EHS dořešit do konce roku 2010 515 aglomerací. Přičemž 143 řešených aglomerací spadá do kategorie >10 000 EO a 372 aglomerací spadá do kategorie 2000 EO – 10 000 EO).**

➤ **Zajistit kvalitní přiměřené čištění odpadních vod v malých sídlech pod 2 000 ekvivalentních obyvatel, kde existuje kanalizace pro veřejnou potřebu, podle směrnice 91/271/EHS. Termín: průběžně. Odpovědnost: vlastníci předmětných kanalizací. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe, MŽP, SFŽP.**

(e) míru účinnosti dodávky vody a zneškodňování odpadních vod, jíž má být takovými rozvodnými a sběrnými systémy či jinými prostředky dosaženo;

V oblasti dodávek pitné vody není stanovován žádný cíl (současný stav se považuje za vyhovující). V oblasti zneškodňování odpadních vod viz cíle u předchozího bodu.

(f) aplikaci uznávané správné praxe managementu zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod, včetně ochrany vod používaných jako zdroje pitné vody;

➤ **Splnit požadavky směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod na odkanalizování a čištění odpadních vod a na vypouštění těchto vod do vod povrchových. Časový a finanční rámec stanoví každoroční vládou schvalovaná Aktualizace strategie financování implementace směrnice Rady č. 91/271/EHS. Termín: 31.12.2010. Odpovědnost: samosprávy obcí. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe, MŽP, SFŽP.**

➤ **Dosáhnout omezení výskytu nebezpečných látek ve vodním prostředí nebo jejich eliminace (splnění požadavků směrnic ES upravujících vypouštění nebezpečných látek a zvláště nebezpečných látek do vodního prostředí). Způsob, jak toho dosáhnout, stanoví Program pro snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami. Termín: 31.12.2015. Odpovědnost: MŽP, MZe, samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů-**

➤ **Dosáhnout požadavků směrnic upravujících jakost vod pro koupání a jakost vody pro úpravu na vodu pitnou a jejich imisních standardů. Termín: 31.12.2015. Odpovědnost: MŽP, MZ, MZe, Povodí s.p., samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů.**

➤ **Splnit požadavky směrnice 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky na dosažení dobrého stavu vod. Termín: 22.12.2015. Odpovědnost: MŽP, MZe, Povodí s.p., samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů-**

(g) vypouštění:

I) neupravených odpadních vod, a

- **Naplnit všechny požadavky směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod na odkanalizování a čištění odpadních vod a na vypouštění těchto vod do vod povrchových. Časový a finanční rámec stanoví vládou schvalovaná Aktualizace strategie financování implementace směrnice Rady č. 91/271/EHS. Termín: 31.12.2010. Odpovědnost: samosprávy obcí. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe, MŽP, SFŽP.**
- **Naplnit požadavky směrnic ES upravujících vypouštění nebezpečných látek a zvláště nebezpečných látek do vodního prostředí. Způsob, jak toho dosáhnout, stanoví Program pro snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými závadnými látkami a zvláště nebezpečnými závadnými látkami. Termín: 31.12.2009. Odpovědnost: MŽP, MZe, samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů.**

II) neupravených přívalových vod při záplavách ze sběrných systémů splaškových a odpadních vod do vod spadajících do působnosti tohoto Protokolu;

- **Podporovat zneškodňování srážkových vod přímým neškodným vsakem nebo vypouštěním přes dešťové usazovací nádrže. Termín: dlouhodobě průběžně. Odpovědnost: vlastníci kanalizace, samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů, MŽP, MZe.**

(h) kvalitu vypouštěných splaškových a odpadních vod ze zařízení sloužících k čištění těchto vod do vod spadajících do působnosti tohoto Protokolu;

- **Viz též cíle k bodu 6.2.g.I.**

(i) odstraňování či opětovné využití odpadních kalů ze sběrných kanalizačních systémů nebo z jiných kanalizačních zařízení a kvalitu odpadní vody používané k závlahám, přičemž je třeba brát v úvahu směrnice Světové zdravotnické organizace a Programu OSN pro životní prostředí pro bezpečné používání odpadních vod a výkalů v zemědělství a vodním hospodářství;

Není navrhován žádný cíl

(Tento cíl je z hlediska MŽP splněn díky vyhlášce MŽP č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě).

(j) kvalitu vod, které jsou využívány jako zdroje pitné vody; vod, které jsou obecně využívány na koupání či k produkci ryb nebo k produkci či lovu koryšů a měkkýšů;

- **Viz cíl k bodu 6.2.f.**

- **Dosáhnout pro lososové a kaprové vody, kterých je v ČR vymezeno cca 37 % z celkové délky vodních toků, souladu jejich jakosti se směrnicí 78/659/EHS o jakosti sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení za účelem podpory života ryb (nově se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/44/ES). Imisní standardy ukazatelů přípustného znečištění povrchových vod jsou stanoveny nařízením vlády č. 61/2003 Sb. ve znění č. 229/2007 Sb. Termín: 1.5.2009. Odpovědnost: MZe, MŽP.**

- **Dosáhnout požadavků směrnic upravujících jakost vod pro koupání a jakost vody pro úpravu na vodu pitnou a komplexu směrnic o zvláště nebezpečných látkách a jejich imisních standardů. Termín: 31.12.2015. Odpovědnost: MŽP, MZ, MZe.**

- **Splnit požadavky směrnice 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky na dosažení dobrého stavu vod. Termín: 22.12.2015. Odpovědnost: MŽP, MZe, Povodí s.p., orgány státní správy obcí a krajů.**

➤ Pro stanovené koupací oblasti zpracovat tzv. profily vod ke koupání (podle článku č. 6 směrnice 2006/7/ES), které charakterizují dané místo a identifikují rizika znečištění, včetně nápravných opatření. Termín: 31.12.2011. Odpovědnost: MŽP, MZe, (spolupráce MZ).

(k) aplikaci uznávané správné praxe při obhospodařování ohraničených vod (umělých koupališť), jež jsou obecně k dispozici pro koupání;

➤ Zpracovat a vydat příručku správné provozní praxe umělých koupališť. Termín: 31.12.2012. Odpovědnost: MZ, SZÚ.

(l) identifikaci a čištění zvláště znečištěných míst, která nepříznivě ovlivňují vody spadající do působnosti tohoto Protokolu nebo jež tak mohou učinit a u nichž hrozí propuknutí chorob souvisejících s vodou;

➤ Aktualizovat databáze Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM) o údaje o persistentních organických polutantech (POPs). Termín: 31.12.2008. Odpovědnost: MŽP.

➤ Urychleně provést důslednou inventarizaci kontaminovaných míst s provedením předběžných hodnocení možných zdravotních a ekologických rizik; toto hodnocení využít pro budoucí analýzy rizik a hodnocení nezbytnosti dekontaminace z toho plynoucí spolu s ekonomickým zhodnocením provedení takového zásahu. Tento postup považovat za základní předpoklad pro management kontaminovaných míst (starých ekologických zátěží). Termín: Splnění tohoto cíle je podmíněno provedením inventarizace a kategorizace priorit starých ekologických zátěží na kontaminovaných místech v rámci OPŽP a požadavky připravované směrnice EU o ochraně půdy. Termín: 31.12.2015. Odpovědnost: MŽP.

(m) efektivitu systémů obhospodařování, rozvoje, ochrany a využití vodních zdrojů, včetně aplikace známých a obvyklých metod kontroly znečištění jakéhokoliv druhu;

➤ Realizovat 2. akční plán k ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů na období 2008 - 2011. Termín: 31.12.2011. Odpovědnost: MZe.

➤ Zajistit dostupnost relevantních informací o aplikaci pesticidů v konkrétních lokalitách (zejména období, množství a vhodnost aplikace). Zajistit účinný a důsledný systém prevence kontaminace vodních zdrojů pesticidy – počínaje důsledným stanovením podmínek používání jednotlivých typů pesticidů z hlediska jejich schopnosti kontaminovat zdroje, identifikací rozkladových metabolitů, které je třeba monitorovat v pitné vodě, rozpracovat zásady výběru pesticidních látek v rámci úplných rozborů pitné vody a rozpracovat zásady vzájemné součinnosti dozorových orgánů při dohledu nad používáním pesticidních látek a kontrolu jejich aplikace z pohledu ochrany vodních zdrojů. Termín: 31.12.2012. Odpovědnost: MZe, MŽP, spolupráce MZ.

(n) četnost zveřejňování informací o kvalitě dodávané pitné vody a kvalitě dalších vod souvisejících s cíli tohoto odstavce v mezidobí mezi zveřejněním informací podle článku 7, odstavce 2.

➤ Vytvořit informační systém hodnocení ekologického a chemického stavu vod podle Rámcové směrnice pro vodní politiku EU a zabezpečit přístup veřejnosti k výsledkům. Termín: 31.12.2008. Odpovědnost: MŽP.

➤ Zabezpečit přístupnost informací na internetu prostřednictvím Informačního systému veřejné správy VODA (ISVS-VODA) na www.voda.gov.cz. Termín: průběžně. Odpovědnost: MŽP, MZe.

➤ **Pokračovat v pravidelném vydávání zpráv o jakosti pitné vody (zpráva pro Evropskou komisi 1 x za tři roky a národní zpráva každý rok), rekreační vody (zpráva pro Evropskou komisi - každoročně, zveřejňování informací o aktuální jakosti vod určených ke koupání ve volné přírodě v průběhu celé letní rekreační sezony) a ostatních vod (viz zprávy MŽP a MZe). Termíny: každoročně nebo dle uvedených četností. Odpovědnost: MZ, MZe, MŽP.**

3. *Do dvou let poté, co se strana stane stranou Protokolu, každá strana stanoví a zveřejní cíle uvedené v odstavci 2 tohoto článku a plánovaná data jejich dosažení.*

4. *Tam, kde se při dosažení cílů předpokládá dlouhodobá realizace, budou stanoveny cíle střednědobé či etapové.*

5. *Strany pro podporu dosažení cílů uvedených v odstavci 2 učiní následující:*

(a) vypracují národní nebo místní opatření pro koordinaci svých kompetentních orgánů;

➤ **Vypracovat 8 plánů oblastí povodí. Termín: 22.12.2009. Odpovědnost: Povodí s.p. ve spolupráci s krajskými úřady. Vytváření podmínek: MZe, MŽP.**

➤ **Vypracovat 3 plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry. Termín: 22.2.2010. Odpovědnost: MŽP, MZe.**

(b) vypracují vodohospodářské plány v přeshraničním, národním a/nebo místním kontextu, nejlépe na základě povodí či zvodnělých podzemních vrstev. K tomu musí učinit odpovídající praktická a/nebo jiná opatření pro zajištění spoluúčasti veřejnosti, a to v rámci transparentního a spravedlivého systému, a zajistit, aby byly brány patřičné ohledy na výsledek spoluúčasti veřejnosti. Takové plány mohou být součástí jiných relevantních plánů, programů nebo dokumentů, které jsou vytvořeny za jiným účelem za předpokladu, že umožní veřejnosti jasně rozpoznat návrhy na dosažení cílů uvedených v tomto článku a data splnění těchto cílů;

➤ **Viz cíl u předchozího bodu**

(c) vytvoří a budou podporovat právní a institucionální rámec pro monitorování a dodržování norem pro kvalitu pitné vody;

Není navrhován žádný cíl (rámec je již vytvořen).

(d) vypracují a budou zachovávat opatření, včetně opatření právních a institucionálních, tam, kde to je vhodné, pro monitorování a podporu realizace plánů a, v nezbytných případech, pro zajištění dodržování norem a úrovně plnění, pro něž byly vytvořeny cíle uvedené v odstavci 2 tohoto článku.

Není navrhován žádný cíl.

Článek 7

POSUZOVÁNÍ A HODNOCENÍ DOSAŽENÉHO POKROKU

1. *Strany budou shromažďovat a vyhodnocovat data o:*

(a) pokroku, jehož dosáhly při plnění cílů uvedených v článku 6, odstavci 2;

Viz cíle navržené podle předchozího článku.

(b) ukazatelích navržených tak, aby se zjistilo, do jaké míry bylo dosaženo pokroku v prevenci, kontrole a omezení výskytu s vodou souvisejících chorob.

Viz cíle navržené podle předchozího článku.

2. Strany budou pravidelně zveřejňovat výsledky shromažďování a hodnocení údajů. Četnost takového zveřejnění bude stanovena setkáním stran.

Viz cíle navržené podle předchozího článku + způsob zveřejňování jejich plnění, který bude stanoven později na zasedání stran Protokolu.

3. Každá strana zajistí, aby výsledky získané ze vzorků vody a odpadních vod pro účely tohoto shromažďování dat byly dostupné veřejnosti.

Zatím není navrhován žádný cíl (oblast poskytování dat o kvalitě pitné vody je dostatečně ošetřena zákonem o ochraně veřejného zdraví; oblast poskytování dat o kvalitě odpadní vody na místní úrovni bude muset být vhodným způsobem v budoucnu řešena).

4. Každá strana na základě těchto shromážděných a vyhodnocených dat podrobí pravidelné revizi pokrok, jehož dosáhla při plnění cílů uvedených v článku 6, odstavci 2, a zveřejní vyhodnocení tohoto pokroku. Četnost takových revizí bude stanovena setkáním stran. Bez ohledu na možnost častější revize podle článku 6, odstavce 2, budou revize podle tohoto odstavce zahrnovat revizi cílů uvedených v článku 2, odstavci 2 s přihlédnutím ke zkvalitnění cílů z hlediska vědeckotechnických poznatků.

Viz cíle navržené podle předchozího článku + způsob zveřejňování jejich plnění, který bude stanoven později na zasedání stran Protokolu.

5. Každá strana poskytne sekretariátu uvedenému ve článku 17 souhrnnou zprávu o shromážděných a vyhodnocených údajích a o hodnocení dosaženého pokroku, jež bude dána k dispozici ostatním stranám. Tyto zprávy musejí být v souladu se směrnicemi vytvořenými setkáním stran. Tyto směrnice musí zajistit, aby strany mohly použít pro tento účel zpráv, jež poskytují shodné informace vytvořené pro jiná mezinárodní fóra.

Viz cíle navržené podle předchozího článku + způsob zveřejňování jejich plnění, který bude stanoven později na zasedání stran Protokolu.

6. Setkání stran na základě takových souhrnných zpráv zhodnotí pokrok, jehož bylo při uskutečňování tohoto Protokolu dosaženo.

Článek 8

SYSTEMY DOHLEDU A VČASNÉHO VAROVÁNÍ

1. Každá strana musí vhodným způsobem zajistit, aby:

(a) byly zřízeny, zkvalitňovány nebo udržovány komplexní národní a/nebo místní systémy pro dohled a včasné varování, které:

I. budou signalizovat epidemie nebo případy chorob souvisejících s vodou nebo významná nebezpečí takových epidemií či případů včetně těch, jež jsou důsledkem případů znečištění vody nebo extrémního počasí;

II. rychle a jasně uvedomí příslušné orgány o těchto epidemiích, případech nebo nebezpečí takových chorob;

Viz bod I.

III. v případě bezprostředního ohrožení veřejného zdraví chorobami souvisejícími s vodou sdělí obyvatelstvu, jež by mohlo být zasaženo, veškeré informace, které mají orgány veřejné správy k dispozici a které by mohly obyvatelstvu pomoci škodám zabránit nebo je zmírnit;

IV. poskytnou doporučení příslušným orgánům veřejné správy a tam, kde je to vhodné, veřejnosti o preventivních a nápravných opatřeních;

(b) byly správně a včas připraveny komplexní národní a místní plány pro nepředvídatelné události, jako je řešení epidemií, případů a rizik takových chorob;

(c) příslušné orgány veřejné správy měly nezbytné kapacity pro řešení takových epidemií, případů a rizik takových chorob v souladu s příslušnými plány pro nepředvídané události;

Viz bod III.

2. Systémy dohledu a včasného varování, plány pro nepředvídané události a kapacity pro řešení případů nemocí souvisejících s vodou mohou být kombinovány se systémy, jež se týkají jiných otázek.

3. Každá strana vytvoří do tří let od doby, kdy přistoupila k Úmluvě, systém dohledu a včasného varování, plány pro nepředvídané situace a kapacity uvedené v odstavci 1 tohoto článku.

V této oblasti zatím nejsou navrhovány žádné cíle. Současný stav, založený na zákonu č. 258/2000 Sb., pokrývá dostatečně uvedenou problematiku.

Článek 9

INFORMOVANOST VEŘEJNOSTI, VZDĚLÁVÁNÍ, ZAŠKOLENÍ, VĚDECKÝ VÝZKUM, ROZVOJ A INFORMACE

1. Strany podniknou kroky ke zvýšení znalostí veřejnosti, pokud jde o:

(a) důležitost vodního hospodářství a veřejného zdraví a jejich vzájemný vztah;

➤ **Zlepšovat osvětu obyvatelstva prostřednictvím tiskovin a internetových stránek. Termín: průběžně. MZ, MZe, MŽP a jimi řízené organizace.**

➤ **Posílit informační systémy v oblasti vodovodů a kanalizací pro zkvalitnění informovanosti veřejnosti (zkvalitnit „public relations“). Termín: 2008. Odpovědnost: MZe.**

(b) právo a nárok na vodu a odpovídající povinnosti fyzických a právnických osob nebo institucí veřejného i soukromého sektoru podle soukromého a veřejného práva, a jejich morální závazky přispívat k ochraně vodního prostředí a vodních zdrojů.

➤ **Viz předchozí cíl.**

2. Strany budou podporovat:

(a) pochopení aspektů své práce, jež souvisejí s veřejným zdravím, těmi, kteří jsou zodpovědní za vodní hospodářství, zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod a

➤ **Pokračovat v rozvíjení vzdělávacích programů pro vodohospodáře a pracovníky v ochraně veřejného zdraví. Termín: průběžně. Odpovědnost: MZ, MZe.**

(b) pochopení základních principů vodního hospodářství, zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod těmi, kdo zodpovídají za veřejné zdraví.

3. Strany budou podporovat vzdělávání a zaškolení odborných a technických pracovníků, kteří jsou třeba pro obhospodařování vodních zdrojů a pro provozování systémů zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod, a budou je podporovat při zvyšování jejich znalostí, zlepšování dovedností a seznamování se s novými poznatky. Uvedené vzdělávání a zaškolení bude zahrnovat příslušné aspekty týkající se veřejného zdraví.

➤ **Podporovat stabilizaci systému vzdělávání příslušných profesních specialistů oboru vodovodů a kanalizací v oblasti inženýrské výstavby infrastruktury i technologií. Termín: průběžně. Odpovědnost: MZe.**

4. Strany budou podporovat:

(b) výzkum a vývoj cenově efektivních způsobů a technik prevence, kontroly a omezení výskytu s vodou souvisejících chorob;

- **Resortní grantové agentury MZe a MŽP budou dále podporovat výzkum a vývoj v oblasti zlepšení jakosti vody. Termín: průběžně. Odpovědnost: MZe, MŽP, MZ.**
- **Podporovat oborový výzkum ekonomických souvislostí efektivity zásobování vodou a čištění odpadních vod. Termín: průběžně. Odpovědnost: MZe.**

(b) vývoj integrovaných informačních systémů, které budou pracovat s informacemi o dlouhodobých trendech, současných nedostatcích a minulých problémech a jejich úspěšném řešení na poli vody a zdraví, a poskytovat takové informace kompetentním orgánům.

- **Udržovat a rozvíjet Informační systém IS PiVo (databáze jakosti pitné a koupací vody). Termín: průběžně. Odpovědnost: MZ.**

Článek 10

ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ INFORMACÍ

1. Každá strana učiní v rámci své legislativy kroky, aby jako doplněk požadavků tohoto Protokolu, že strany zveřejní určité informace nebo dokumenty, veřejnosti zpřístupnila informace, které mají k dispozici orgány veřejné správy a které jsou přiměřeně nutné pro informování veřejné diskuse o:

(a) stanovení cílů a o datech jejich dosažení a o vypracování plánů vodního hospodářství v souladu s článkem 6;

(b) vytvoření, zkvalitnění nebo údržbě systémů dohledu a včasného varování a plánů pro nepředvídané události v souladu s článkem 8;

(c) podpoře znalostí veřejnosti, vzdělávání, zaškolení, vědeckého výzkumu, rozvoje a informovanosti v souladu s článkem 9.

- **Pokračovat v pravidelném vydávání zpráv o jakosti pitné vody (zpráva pro Evropskou komisi 1 x za tři roky a národní zpráva každý rok), koupací vody (zpráva pro Evropskou komisi – každoročně a zveřejňování informací o aktuální jakosti vod určených ke koupání ve volné přírodě v průběhu celé letní rekreační sezony) a ostatních vod. Termín: každoročně nebo dle uvedených četností. Odpovědnost: MZ, MŽP a MZe.**
- **Dozírat, aby dodavatelé pitné vody plnili své zákonné povinnosti ohledně informování spotřebitelů o nevyhovující jakosti dodávané pitné vody. Termín: průběžně. Odpovědnost: orgány ochrany veřejného zdraví.**

2. Strany zajistí, aby orgány veřejné správy v rámci národní legislativy v reakci na žádost o další informace týkající se plnění tohoto Protokolu uvolnily tyto informace pro veřejnost v přiměřeném čase.

V této oblasti zatím nejsou navrhovány žádné cíle; současná právní úprava je považována za dostatečnou.

3. Strany zajistí, aby informace uvedené v článku 7, odstavec 4 a v odstavci 1 tohoto článku byly v jakoukoli přiměřenou dobu dostupné veřejnosti zdarma k nahlédnutí, a poskytnou občanům po zaplacení stanoveného poplatku za pomoci příslušného vybavení kopie požadovaných informací.

- **Rozvíjet informování veřejnosti o jakosti vod ke koupání prostřednictvím internetu. Termín: průběžně. Odpovědnost: MŽP, MZ, resortní organizace.**

Článek 11
MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V této oblasti zatím nejsou navrhovány žádné cíle.

Článek 12
SPOLEČNÉ A KOORDINOVANÉ MEZINÁRODNÍ AKCE

V této oblasti zatím nejsou navrhovány žádné cíle.

Článek 13
SPOLUPRÁCE TÝKAJÍCÍ SE HRANIČNÍCH VOD

V této oblasti zatím nejsou navrhovány žádné cíle.

Národní cíle České republiky k Protokolu o vodě a zdraví (2008)

Další informace jsou uvedeny v dokumentu Národní cíle České republiky k Protokolu o vodě a zdraví (Část I: Požadovaná témata pro stanovení národních cílů a současný stav jejich řešení v České republice; Část II: Existující nástroje ke zlepšení současného stavu; Část III: Návrh cílů), leden 2008

Č.	Odkaz na Protokol (článek, odstavec, písmeno)	Předmět plnění	Stanovený cíl	Termín plnění	Odpovědnost	Ukazatel plnění (splnění) cíle
1.	6.2.a	<i>Kvalita dodávané pitné vody</i>	Omezit případy nedodržování limitních hodnot jakosti pitné vody (vyjádřené jako % nedodržování limitních hodnot). U vodovodů nad 5000 obyvatel do 0,1 % u ukazatelů s NMH a do 1,0 % u ukazatelů s MH. U vodovodů do 5000 obyvatel do 1,0 % u ukazatelů s NMH a do 3,0 % u ukazatelů s MH.	31.12.2012	MZ, MZe	% nedodržení limitních hodnot
2.	6.2.a	<i>dtto</i>	Vydat reedici nebo aktualizaci osvětových materiálů o studních.	31.12.2010	MZ	Vydání publikace (ano - ne)
3.	6.2.a	<i>dtto</i>	Pokračovat v podpůrném programu na výměnu oloveného potrubí v domech pro bydlení (MMR).	Každoročně do roku 2013	MMR	Každoroční vyhlášení podpůrného programu
4.	6.2.b	<i>Omezení rozsahu epidemií a případů chorob souvisejících s vodou</i>	Zlepšit způsob šetření a hodnocení epidemií souvisejících s vodou (m.j. zavedením systému klasifikace hodnocení epidemií podle váhy důkazů).	31.12.2009	MZ, KHS	Vydání metodického doporučení (ano - ne)
5.	6.2.b	<i>dtto</i>	Publikovat pravidelně (1 x za pět let) přehled zjištěných epidemií ve vztahu k vodě, včetně zjištěných příčin apod. První zpráva za období 2006 až 2010.	Termín první zprávy: 31.12.2011	MZ	Vydání zprávy (ano - ne)

6.	6.2.c (též k 6.2.d)	<i>Plocha teritoria nebo velikost či část populace, jíž by měly sloužit rozvodné systémy pro zásobování pitnou vodou, nebo kde by mělo být zkvalitněno zásobování pitnou vodou zajišťované jiným způsobem</i>	Zajistit schválení „Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací pro území státu“. Tento plán je vyjádřením koncepce zásobování pitnou vodou a odkanalizování a čištění odpadních vod v každé obci a její části při respektování optimality řešení jak z technického, tak ekonomického hlediska.	Termín: 31.12.2008	MZe	Schválení plánu
7.	6.2.c	<i>dtto</i>	Zajistit, aby se na vodovod pro veřejnou potřebu mohli připojit i obyvatelé v okrajových místech měst a obcí a malých obcí. Toto opatření se vzhledem k malému počtu obyvatel v těchto místech již významně nepodílí na celkovém počtu zásobených obyvatel.	Průběžně	Samosprávy obcí. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe	% obyvatel ČR napojených na vodovod pro veřejnou potřebu
8.	6.2.d	<i>Zvětšit plochu teritoria nebo velikost či část populace, jíž by měly sloužit sběrné systémy kanalizace nebo kde by mělo být zkvalitněno zneškodňování odpadních vod zajišťované jiným způsobem;</i>	Dokončit výstavbu chybějící vodohospodářské infrastruktury (čištění odpadních vod a kanalizací pro veřejnou potřebu) a zlepšit technologie čištění odpadních vod ke splnění požadavků směrnice 91/271/EHS.	31.12.2010	Samosprávy obcí. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe, MŽP, SFŽP	% obyvatel napojených na kanalizaci, % čištěných odpadních vod, Počet nově postavených nebo rekonstruovaných čistíren odpadních vod za reportované období
9.	6.2.d	<i>dtto</i>	Zajistit kvalitní přiměřené čištění odpadních vod v malých sídlech pod 2 000 ekvivalentních obyvatel, kde existuje kanalizace pro veřejnou potřebu, podle směrnice 91/271/EHS.	Průběžně	Vlastníci předmětných kanalizací. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe, MŽP, SFŽP	

10.	6.2.f (též k 6.2.g I)	<i>Aplikaci uznávané správné praxe managementu zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod, včetně ochrany vod používaných jako zdroje pitné vody</i>	Splnit požadavky směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod při odkanalizování a čištění odpadních vod a při vypouštění těchto vod do vod povrchových.	31.12.2010	Samosprávy obcí. Vytváření podmínek k naplnění cílů: orgány státní správy obcí a krajů, MZe, MŽP, SFŽP	Plnění požadavků směrnice Rady 91/271/EHS (zejména limitních hodnot podle Přílohy 1, tab. 1 a tab. 2)
11.	6.2.f (též k 6.2.g I)	<i>dtto</i>	Dosáhnout eliminace nebo omezení výskytu nebezpečných látek ve vodním prostředí, resp. splnit požadavky směrnic ES upravujících vypouštění nebezpečných látek a zvláště nebezpečných látek do vodního prostředí.	31.12.2015	MŽP, MZe, samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů	Plnění imisních standardů ukazatelů přípustného znečištění povrchových vod stanovených v Příloze 3, tab. 1 nařízení vlády č. 61/2003 Sb. ve znění č. 229/2007 Sb. (ano - ne)
12.	6.2.f (též k 6.2.j)	<i>dtto</i>	Dosáhnout požadavků směrnic upravujících jakost vod pro koupání a jakost vody pro úpravu na vodu pitnou a jejich imisních standardů.	31.12.2015	MŽP, MZ, MZe, Povodí s.p., samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů	Jakost vody odpovídá požadavkům směrnic ES
13.	6.2.f (též k 6.2.j)	<i>dtto</i>	Splnit požadavky směrnice 2000/60/ES ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky na dosažení dobrého stavu vod.	22.12.2015	MŽP, MZe, Povodí s.p., samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů	Kriteria budou stanovena v Plánech oblastí povodí
14.	6.2.g II	<i>Vypouštění neupravených přívalových vod při záplavách</i>	Podporovat zneškodňování srážkových vod přímým neškodným vsakem nebo vypouštěním přes dešťové usazovací nádrže.	Dlouhodobě	Vlastníci kanalizace, samosprávy obcí, orgány státní správy obcí a krajů, MŽP, MZe	

15.	6.2.j	<i>Kvalita vod, které jsou využívány jako zdroje pitné vody; vod, které jsou obecně využívány na koupání či k produkci ryb nebo k produkci či lovu koryšů a měkkýšů</i>	Dosáhnout pro vymezené lososové a kaprové vody souladu jejich jakosti se směrnicí 78/659/EHS o jakosti sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení za účelem podpory života ryb, resp. se směrnicí 2006/44/ES.	1.5.2009	MZe, MŽP	Kvalita vody splňuje limity Přílohy I směrnice 78/659/EHS, resp. směrnice 2006/44/ES
16.	6.2.j	<i>ditto</i>	Pro stanovené koupací oblasti zpracovat tzv. profily vod ke koupání (podle článku č. 6 Směrnice 2006/7/ES), které charakterizují dané místo a identifikují rizika znečištění, včetně nápravných opatření.	31.12.2011	MŽP, MZe, MZ	Zpracování a zveřejnění všech koupacích profilů
17.	6.2.k	<i>Aplikace uznávané správné praxe při obhospodařování ohraničených vod (umělých koupališť), jež jsou obecně k dispozici pro koupání</i>	Zpracovat a vydat příručku správné provozní praxe umělých koupališť.	31.12.2012	MZ, SZÚ	Vydání příručky (ano - ne)
18.	6.2.l	<i>Identifikace a čištění zvláště znečištěných míst, která nepříznivě ovlivňují vody spadající do působnosti tohoto Protokolu nebo jež tak mohou učinit a u nichž hrozí propuknutí chorob souvisejících s vodou</i>	Aktualizovat databáze Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM) o údaje o persistentních organických polutantech (POPs).	31.12.2008	MŽP	Aktualizace databáze SEKM o POPs (ano - ne)
19.	6.2.l	<i>ditto</i>	Provést důslednou inventarizaci kontaminovaných míst s provedením předběžných hodnocení možných zdravotních a ekologických rizik; toto hodnocení využít pro budoucí analýzy rizik a hodnocení nezbytnosti dekontaminace z toho plynoucí spolu s ekonomickým zhodnocením provedení takového zásahu.	31.12.2015	MŽP	Inventarizace kontaminovaných míst
20.	6.2.m	<i>Efektivita systémů obhospodařování, rozvoje, ochrany a využití vodních zdrojů, včetně aplikace známých a obvyklých metod kontroly znečištění jakéhokoliv druhu</i>	Realizovat 2. akční plán k ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů na období 2008 - 2011.	31.12.2011	MZe	Realizace a zpráva o plnění

21.	6.2.m	<i>dtto</i>	Zajistit dostupnost relevantních informací o aplikaci pesticidů v konkrétních lokalitách případně též jejich obsahu v půdě či skladových zásobách. Zajistit účinný a důsledný systém prevence kontaminace vodních zdrojů pesticidy – počínaje důsledným stanovením podmínek používání jednotlivých typů pesticidů z hlediska jejich schopnosti kontaminovat zdroje, identifikací rozkladových metabolitů, které je třeba monitorovat v pitné vodě, rozpracovat zásady výběru pesticidních látek v rámci úplných rozborů pitné vody a rozpracovat zásady vzájemné součinnosti dozorových orgánů při dohledu nad používáním pesticidních látek z pohledu ochrany vodních zdrojů.	31.12.2012	MZe, MŽP, MZ	Dostupnost informací (ano - ne). Vznik rámcového dokumentu o prevenci výskytu pesticidů v pitných vodách a součinnosti dozorových orgánů (ano - ne)
22.	6.2.n	<i>Četnost zveřejňování informací o kvalitě dodávané pitné vody a kvalitě dalších vod souvisejících s cíli tohoto odstavce v mezidobí mezi zveřejněním informací podle článku 7, odstavce 2.</i>	Vytvořit informační systém hodnocení ekologického a chemického stavu vod podle Rámcové směrnice pro vodní politiku EU a zabezpečit přístup veřejnosti k výsledkům.	31.12.2008	MŽP	Veřejná dostupnost informací z Programů monitoringu vod podle směrnice 2000/60/ES (ano - ne)
23.	6.2.n	<i>dtto</i>	Zabezpečit přístupnost informací na internetu prostřednictvím Informačního systému veřejné správy VODA (ISVS-VODA).	Průběžně	MŽP, MZe	Informační systém již funguje a je průběžně aktualizován (aktualizace: ano - ne)
24.	6.2.n	<i>dtto</i>	Pokračovat v pravidelném vydávání zpráv o jakosti pitné vody (zpráva pro EK 1 x za tři roky a národní zpráva každý rok), rekreační vody (každoročně) a ostatních vod (viz zprávy MŽP a MZe).	Každoročně nebo dle uvedených četností.	MZ, MZe, MŽP	Vydávání zpráv v příslušných termínech (ano - ne)
25.	6.5.a, 6.5.b	<i>Národní nebo místní opatření pro koordinaci svých kompetentních orgánů</i>	Vypracovat 8 plánů oblastí povodí.	22.12.2009	Povodí s.p. ve spolupráci s krajskými úřady. Vytváření podmínek: MZe, MŽP	Vypracování plánů oblastí povodí (ano - ne)

26.	6.5.a, 6.5.b	<i>dtto</i>	Vypracovat 3 plány národních částí mezinárodních oblastí povodí Labe, Dunaje a Odry.	22.2.2010	MŽP, MZe	Vypracování plánů národních částí mezinárodních povodí (ano - ne)
27.	9.1.a	<i>Zvýšení znalostí veřejnosti, pokud jde o důležitost vodního hospodářství a veřejného zdraví a jejich vzájemný vztah</i>	Zlepšovat osvětu obyvatelstva prostřednictvím tiskovin a internetových stránek.	Průběžně	MZ, MZe, MŽP a jimi řízené organizace	
28.	9.1.a	<i>dtto</i>	Posílit informační systémy v oblasti vodovodů a kanalizací pro zkvalitnění informovanosti veřejnosti (zkvalitnit „public relations“).	31.12.2008	MZe	
29.	9.2.a	<i>Podpora pochopení aspektů své práce, jež souvisejí s veřejným zdravím, těmi, kteří jsou zodpovědní za vodní hospodářství, zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod a</i>	Pokračovat v rozvíjení vzdělávacích programů pro vodohospodáře a hygienickou službu.	Průběžně	MZ, MZe	
30.	9.III	<i>Podpora vzdělávání a zaškolení odborných a technických pracovníků, kteří jsou třeba pro obhospodařování vodních zdrojů a pro provozování systémů zásobování vodou a zneškodňování odpadních vod, a budou je podporovat při zvyšování jejich znalostí, zlepšování dovedností a seznamování se s novými poznatky. Uvedené vzdělávání a zaškolení bude zahrnovat příslušné aspekty týkající se veřejného zdraví.</i>	Podporovat stabilizaci systému vzdělávání příslušných profesních specialistů oboru vodovodů a kanalizací v oblasti inženýrské výstavby infrastruktury i technologií.	Průběžně	MZe	
31.	9.4.a	<i>Podpora výzkumu a vývoje cenově efektivních způsobů a technik prevence, kontroly a omezení výskytu s vodou souvisejících chorob</i>	Podporovat výzkum a vývoj v oblasti zlepšení jakosti vody prostřednictvím resortních grantových agentur MZe a MŽP.	Průběžně	MZe, MŽP, MZ	
32.	9.4.a	<i>dtto</i>	Podporovat oborový výzkum ekonomických souvislostí efektivnosti zásobování vodou a čištění odpadních vod.	Průběžně	MZe	

33.	9.4.b	<i>Vývoj integrovaných informačních systémů, které budou pracovat s informacemi o dlouhodobých trendech, současných nedostatcích a minulých problémech a jejich úspěšném řešení na poli vody a zdraví, a poskytovat takové informace kompetentním orgánům</i>	Udržovat a rozvíjet Informační systém IS PiVo (databáze jakosti pitné a koupací vody).	Průběžně	MZ	
34.	10.1.c	<i>Podpora znalostí veřejnosti, vzdělávání, školení, vědeckého výzkumu, rozvoje a informovanosti v souladu s článkem 9.</i>	Dozírat, aby dodavatelé pitné vody plnily své zákonné povinnosti ohledně informování spotřebitelů o jakosti dodávané vody.	Průběžně	MZ	
35.	10.3.	<i>Strany zajistí, aby informace uvedené v článku 7, odstavec 4 a v odstavci 1 tohoto článku byly v jakoukoli přiměřenou dobu dostupné veřejnosti zdarma k nahlédnutí, a poskytnou občanům po zaplacení stanoveného poplatku za pomoci příslušného vybavení kopie požadovaných informací.</i>	Rozvíjet informování veřejnosti o jakosti vod ke koupání prostřednictvím internetu.	Průběžně	MŽP, MZ, rezortní organizace	Aktualizace příslušných webovských stránek

SEZNAM ZKRATEK

WHO – World Health Organization (Světová zdravotnická organizace)
FAO – Food and Agriculture Organization (organizace OSN pro výživu a zemědělství)
ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí
OEŠ – odbor ekologických škod
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
MZ – Ministerstvo zdravotnictví
MZe – Ministerstvo zemědělství
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj
EU – Evropská unie
VÚV – Výzkumný ústav vodohospodářský
ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav
ČOV – čištěné odpadní vody
NZIS – Národně zdravotnická informační soustava
SZÚ – Státní zdravotnický ústav
KHS – Krajská hygienická stanice
HEIS – Hydroekologický informační systém
VH – vodní hospodářství
ESF – Evropský sociální fond
ČKAIT – Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků
VÚMOP – Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
VÚLHM – Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti
VÚRH – Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický Vodňany
AV – Akademie věd
OPŽP – Operační program životního prostředí
NMH – nejvyšší mezní hodnota
MH – mezní hodnota
SFŽP – Státní fond životního prostředí
SEKM – Systém evidence kontaminovaných míst
POPs – persistentní organické polutanty